

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekava üldosa

1. Õppekava koostamise alused ja ülesehitus

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekava (edaspidi: õppekava) on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument koolis. Õppekava lähtealusteks on [põhikooli ja gümnaasiumiseaduse](#) §17, [gümnaasiumi riikliku õppekava](#) §19, [Riigigümnaasiumite kvaliteedikokkulepe](#) ja [Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021-2035](#).

Õppekava koosneb üldosast ja lisast.

Üldosas esitatakse

1. Õppekava koostamise alused ja ülesehitus
2. Õpingute alusväärtused ja kooli õppe- ning kasvatuseesmärgid
3. Õppe- ja kasvatustöö korraldus
4. Üldpädevuste kujundamine ja õppekeskkonna mitmekesistamine
5. Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus
6. Õpilaste teavitamise ja nõustamise ning karjääriteenuste korraldamine ja seire
7. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted
8. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Õppekava lisades esitatakse kõikide põhi-, moodul- ja valikkursuste kavad, õpilaste teadmiste ja oskuste tagasiside põhimõtted ja korraldus ning õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamine. Valikkursuste ja valikmoodulite kavad kinnitatakse igal õppeaastal eraldi ja avaldatakse kooli kodulehel.

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium lähtub oma õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ja läbiviimisel [Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi põhimäärusest](#), kooli õppekavast, gümnaasiumi riiklikust õppekavast, põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, Riigigümnaasiumite kvaliteedikokkuleppest ning teistest õigusaktidest.

2. Õpingute alusväärtused ja kooli õppe- ning kasvatusesmärgid

Mustamäe Riigigümnaasiumi ülesanne on Riigigümnaasiumite kvaliteedikokkuleppe kohaselt tagada valikuterohke ja kvaliteetne gümnaasiumiharidus, mille korraldus toetab iga õpilase individuaalset arengut. Valmistame meie koolis õppida soovivad noored ette toimetulekuks kiiresti muutuv as ühiskonnas ja töömaailmas ja loome tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad neil jätkata edukalt õpinguid järgmises kooliastmes – kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

MEIE MOTO: Üks kool, kümne kooli võimalused!

MEIE VISIOON: MURG on tulevikku vaatav, haritud ja ennastjuhtivat inimest kujundav kool, mis on heaks eeskujuks Eesti haridusmaastikul.

MEIE MISSIOON: Meie jaoks on TÄHTIS! läbi ühtse väärtusruumi tagada kogu koolipere heaolu ja areng ning pakkuda valiku- ning otsustusvabadust ennastjuhtiva inimese kujunemisel.

2.1. Kooli põhiväärtused

TASAKAAL ON ELU ILU – suuname noori liikumisaktiivsuse tõstmisele ja tervislikule toitumisele, tähtsustame nii õppija kui õpetaja vaimset, sotsiaalset kui füüsilist heaolu.

ÄRKSUS JA TEGUTSEMINE MUUDAVAD MAAILMA – pöörame tähelepanu eesmärkide ja tulevikusihtide seadmise oskusele ja nende elluviimisele. Peame oluliseks kooli ning kogukonna ühisüritustesse ja –tegevustesse panustamist, mis loovad lisaväärtust ja toetavad õppija arengut. Pakume õpilase võimalust võtta vastutus ja initsiatiiv oma õpitee kujundamise eest. Is e valin, otsustan, vastutan!

HARIDUS JA HARITUS ÜHESKOOS – väärtustame õpilase ja õpetaja professionaalsust, töökust ja motivatsiooni, pöörates seejuures tähelepanu enesejuhtimisoskuse arengule. Tegutseme mõtestatult ja eesmärgipäraselt, pidades tähtsaks uute teadmiste, kogemuste ja oskuste omandamist.

TÄNAPÄEV ON MINEVIKU FANTAASIA – meie lõpetaja on kriitiliselt mõtlev, lahendustele suunatud, heade suhtlusoskustega, ennastjuhtiv ja ettevõtlik noor. Kooli füüsiline

keskkond, uute tehnoloogiate ja loovuse kasutamine ning õpilase vajadustest lähtuv õppetegevus ning koolipäeva disain toetab 21. sajandi oskuste arendamist.

ISAMEELES, EMAKEELES – töötame eesti keele, kultuuri ja rahva säilimise ja arengu nimel. Aitame igal Eesti noorel saada väga hea hariduse.

SÜNERGIAS OLEME TUGEVAMAD – väärtustame õpetajate koostööd ja õpikogukondadena toimetamist, õppija ja õpetaja koostööd toetab mentorsüsteem, oleme kogukonnale avatud ja teeme igapäevaselt koostööd teiste riigigümnaasiumite, kutsekoolidest ja kõrgkoolidest koostööpartneritega. Suhtume positiivselt ja tunnustame üksteist!

AUKARTUS ELU EES – koolipere arvestab üksteisega, on hooliv ja tähelepanelik. Pöörame tähelepanu kodanikuaktiivsuse ja –vastutuse väljakujunemisele. Peame üksteisest lugu ja hoolitseme enda ning kaaslaste vaimse ja füüsilise tervise ning heaolu eest. Väärtustame kodukohta ja rohepööret. Iga õppija on meile oluline!

Mustamäe Riigigümnaasiumi põhiväärtused on aluseks õpilaste kooli vastuvõtmisel, kooli personali värbamisel, igapäevase õppetöö läbiviimisel ja kooli lõpetamisel. Iga koolipere liige juhindub oma õppimis- või tööalaste otsuste tegemisel kooli põhiväärtustest.

Mustamäe Riigigümnaasiumi õpilane on:

- heade akadeemiliste ja kultuuriliste baasteadmistega;
- eneseteadlik, avatud ja empaatiline;
- iseenast ning oma vaimset, sotsiaalset ja füüsilist tervist väärtustav;
- ettevõtlik ja lahendustele orienteeritud;
- eesti keelt, kultuuri, rahvast ning demokraatlikku riiki väärtustav;
- vastutustundlik ja väärikas.

2.2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Mustamäe Riigigümnaasiumi õppe- ja kasvatuseesmärkide seadmisel lähtutakse [gümnaasiumi riikliku õppekava](#) sihiseadest, kooli põhimäärusest ja põhiväärtustest.

Mustamäe Riigigümnaasiumi eesmärk on pakkuda õpilastele kvaliteetset gümnaasiumiharidust ja valmistada neid ette toimimiseks loovate, mitmekülgsete, sotsiaalselt küpsete, usaldusväärsete, ennastjuhtivate isiksustena. Meie õpilased väärtustavad ja edendavad kohalikku kultuuri, arvestades samas globaalset konteksti ning on ühiskonna ja keskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutavad kodanikud, kes mõistavad maailmas toimuvaid muutusi ja suudavad nendega kohandudes kujundada ühiskonna tulevikku. Kõige olulisem eesmärk on tagada õpilastele tänapäevane ühiskonna vajadustele ja ootustele vastav gümnaasiumiharidus ning valmisolek elukestvaks õppeks ja teadlikuks kutsevalikuks.

Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse Mustamäe Riigigümnaasiumis:

- Õpilaste erinevatele arenguvajadustele, sh igaühele sobivaima õpi- ja arengutee pakkumisele koostöös kooli partneritega ning õppijakesksele õpetamisele;
- põhjalikule ja mitmekesisele süsteemsele õpilase arendamisele läbi seostatud õppe, karjääriõppe ja projektõppe;
- efektiivsele ja regulaarsele koostööle ja suhtlemisele erinevate osapoolte vahel, mille tulemusel sünnivad parimad lahendused;
- jätkusuutliku arengu põhimõtete järgmisele ja keskkonnahoiule;
- eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimisele ja arengule, sh õppekeelest erineva kodukeelega gümnaasistide konkurentsivõime tõstmisele;
- formaalõppe lõimimisele mitteformaalõppega, sh õppe korraldamisele ka väljaspool klassiruumi;

- kriitilise mõtlemise, probleemide lahendamise, informatsiooni maailmas orienteerumise ning eneseväljendusoskuse arendamisele;
- regulaarsete mentorvestluste läbiviimisele, milles on suur roll õpilase eneseanalüüsil;
- õpilase igakülgselt toetamisele läbi mõtestatud ja eesmärgipärase mentorsüsteemi;
- mitmekülgsete õppemeetodite kasutamisele, mis võimaldavad õpilasel kujuneda ennastjuhtivaks, loovaks ja ettevõtlikuks ühiskonnaliikmeks;
- tulevikuoskuste (algoritmiline mõtlemine, programmeerimisoskus, finantskirjaoskus, ettevõtlikkus) arendamisele.

2.3. Õpikäsitus ja õppekeskkond

Õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamiseks rakendatavate tegevuste ning oskuste, taotletavate õpitulemuste ja ka kooliväliste tegevuste kaudu kujunevad õppekavas kirjeldatud pädevused. Oskused, mida Mustamäe Riigigümnaasiumis õpetatakse, on: mõtlemisoskus, kirjaoskus, arvutusoskus, enesejuhtimis- ja motiveerimisoskus, digitaalne kirjaoskus, esinemisoskus, tervisliku eluviisi alused, koostööoskus, kriitiline mõtlemine, loovmõtlemine ja probleemide lahendamise oskus, empaatia, austus, usaldusväärsus.

Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekeskkond lähtub õpilase vajadustest, toetades tema arenemist aktiivseks iseseisvaks nooreks, kes omandab teadmisi ja kujundab oma arusaamu tuginedes enda varasematele teadmistele ja oskustele. Kooli õppekeskkond soodustab iseseisvat õppimist ja vajalike õppimisoskuste kujunemist. Sotsiaalse ja vaimse koolikeskkonna kujunemisel osaleb kogu koolipere, see kannab õppekava alusväärtusi ja kooli vaimsust, säilitades ja arendades kooli ja kogukonna traditsioone. Koolipere suhtleb omavahel sõbralikult ja pingevabalt, et kooli vaimne keskkond hooliv ja toetav.

3. Õppe- ja kasvatustöö korraldus

[Gümnaasiumi riikliku õppekava](#) §11 alusel tuleb õpilasel gümnaasiumi jooksul läbida minimaalselt 96 kursust. Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekava sätestab, et alates G1 astmest meie õppima asuval õpilasel tuleb läbida vähemalt 97 kursust, alates G2 astmest meie kooli õppima asujatel vähemalt 96 kursust. Riiklikult ettenähtud kursused lähtuvad [gümnaasiumi riiklikust õppekavast](#) § 11 lõikest 2. Õpilane võib oma soovidest, võimetest, huvidest ja arenguvajadustest lähtudes läbida õppekavas ette nähtud minimaalsest mahust rohkem kursusi. Täiendava õppekoormuse kujundamisel nõustavad õpilast mentor, õpilasnõustaja ja vajaduse korral õppejuht. Õpilase täiendav õppekoormus kujuneb eelkõige valikmoodulite, valikkursuste ning koolis või väljaspool kooli läbitava täiendava õppe kaudu.

3.1. Õppekava eripära

Mustamäe Riigigümnaasiumis puuduvad õppesuunad. Õpilane kujundab ise oma huvidest, oskustest, ja teadmistest lähtuvalt individuaalse õpitee vastavalt tulevikuplaanidele, kasutades selleks kooli ja kooli partnerite poolt pakutavaid valikkursuseid ja -mooduleid. Oma õpitee planeerimisel saab õpilane kooli poolt igakülgset nõustamist ja toetust.

Gümnaasiumiõpe kestab üldjuhul kolm õppeaastat, aga erijuhtudel on õpilase taotlusel ja õppekorraldusjuhi ettepanekul võimalik pikendada õpet individuaalse õppekava rakendamisel neljale aastale (nt eriandekusega õpilased, vahetusaastal viibijad). Iga õpilase õppe hulka kuuluvad gümnaasiumi riikliku õppekava kohustuslikud kursused ning kooli poolt seatud kooli õppekava eripära toetavad kursused. Lisaks läbib iga õpilane enda valitud mooduli kursused (G1, G2 ja G3 astmes igal aastal 3 kursust, kokku 9 kursust) ja valikained (gümnaasiumi jooksul vähemalt 5 kursust), kokku minimaalselt 14 kursust. Moodul on kolme kursust sisaldav valdkonnapõhine või erinevaid valdkondi hõlmav ainepakett. Üksikud valikaineid on lubatud läbida ettenähtud miinimumist rohkem.

Alates G2 astmest meie kooli õppima asumisel peab õpilane gümnaasiumi lõpuks olema läbinud vähemalt 96 kursust, sealhulgas vähemalt kaks moodulit ja 4 valikkursust, alates G3 astmest õppima asumisel peab õpilane gümnaasiumi lõpuks olema läbinud vähemalt 96 kursust, sealhulgas vähemalt üks moodul ja 3 valikkursust. Kool arvestab õpilase eelmises koolis läbitud kursustega.

Kohustuslike ja valikkursuste kirjelduste juures lähtutakse põhimõttest, et ei kirjutata ümber riiklikus õppekavas olevat, vaid tuuakse välja kooli eripärast tulenevalt ainult kõige olulisem.

Õpilase 97 kursust = riiklikult kohustuslikud kursused + kooli kohustuslik lisamaht + õpilase valikud.

Õppeaineid õpetatakse järgmistes valdkondades:

- keel ja kirjandus: eesti keel ja kirjandus;
- liikumisõpetus, õppija heaolu ja võimestamine: täidab gümnaasiumi riikliku õppekava kehalise kasvatuse ainevaldkonna õpitulemused, *Mina 2.0*;
- kunstained: muusika, kunst;
- loodusained: bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- matemaatika;
- sotsiaalsained: ajalugu, ühiskonnaõpetus, inimeseõpetus;
- võõrkeeled: B2-keeleoskustasemega võõrkeel, B1-keeleoskustasemega võõrkeel

Lisaks on õppekavas valdkonnaülelised ained:

- uurimis- ja praktiline töö;
- riigikaitse;
- maailma ja inimese kujunemine;
- kogukonnapraktika ja töövarjutamine;

Valikmooduleid ja valikaineid pakutakse kõigis ainevaldkondades ja GRÕK § 1 lg 7 nimetatud valikõppeainetes.

G2 astmes läbivad õpilased õppeaasta alguses kursuse uurimis- ja praktilise töö alustest ning kirjutavad G2 astme jooksul uurimistöö või rajavad praktilise rühmatööna õpilasfirma. Õpilasuurimus või praktiline töö kuulub õpilase kohustusliku õppekoormuse hulka valikkursusena. Õpilasuurimuse või praktilise töö maht on vähemalt 35 õppetundi. Uurimistöö ja õpilasfirma ette valmistamise, koostamise/teostamise ja hindamise korda tutvustatakse õpilastele G1 astmes.

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis pööratakse riiklikus õppekavas nõutust enam tähelepanu reaal- ja loodusteadustele. Iga õpilane läbib praktilised lisakursused loodusteadustes ning kvaliteetse gümnaasiumihariduse tagamiseks ja edasise õppimise toetamiseks reaalvaldkonnas on riiklikele kohustuslikele kursustele juurde lisatud kursused nii laiale kui kitsale matemaatikale. Valikkursuste ja -moodulite valikus on ülekaalus matemaatika, loodusteaduste ja ettevõtluse valdkonnaga seotud kursused, samas pakutakse piisavalt valikuvõimalusi ka teistes valdkondades.

Meie kooli väärtuste toetamiseks pakume õpilasele põhiõppekava osana kolme kursust õppija heaolu, enesejuhtimis ja -analüüsioskuse, õpioskuste, esinemisioskuse ja karjääriteadlikkuse arendamiseks. Kursuste koondnimetus on “*Mina 2.0*” ja eesmärk on toetada õpilase sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arengut, õppides tundma ennast, kujundama vastutustundlikult oma suhteid, olema terviseteadlik, aus, hooliv ja õiglane. Uute teadmiste omandamisel on määrava tähtsusega õpistrateegiate tundmine ja praktiliste harjutuste abil iseseisva õppimise oskuse, koostöö- ja esinemisioskuse parendamine. Esimene (G1) kursus keskendub õpioskuste arendamisele, ajaplaneerimisele, emotsioonide, eneserefleksiooni- ja eneseregulatsiooni- oskuse arengule, koostööoskusele ning vaimse ja füüsilise heaolu parendamisele. Teine (G2) kursus käsitleb eetikat ja etiketti, argumenteerimisoskust ning esinemisioskust. Õpilane saab süvendatult teadmisi avalikust esinemisest, suhtlemispsühholoogiast ning viisidest, kuidas seda seostada ja rakendada õpilase uurimistöö osana. Kolmas (G3) kursus keskendub inimeseõpetusele, perekonnaõpetusele- ning karjääripaneerimisele, mille raames suunatakse õpilast teadliku jätkuhariduse ja karjäärivaliku otsuse langetamisele. Antud kursus katab GRÕKi inimeseõpetuse aine õpitulemused.

Läbi kolme aasta sooritatakse kursus “*Kogukonnapraktika ja töövarjutamine*” koos tehtu analüüsiga, mis moodustab kokkuvõttes õpilase mentori juhendamisel läbitava tervikkursuse, mille õpitulemusi peegeldab õpilase isiklik arenguportfoolio, mille koostamise tulemusi analüüsitakse G3 astmes [küpsuseksami](#) raames.

Kogukonnapraktika väljundiks on üldpädevused, sidudes ühtseks tervikuks üleeuroopalise elukestva õppe võtmepädevuse raamistiku, formaalhariduse ja mitteformaalse hariduse. Kogukonnapraktika toimub vastavalt õpilase enda koostatud plaanile. Gümnaasiumi jooksul (G1-G3) tuleb õppijal sooritada vähemalt 8 tunni ulatuses kogukonnapraktikat, mis on suunatud tegevus ühiskonna heaks, mille käigus õpilane tegutseb avalikes huvides, mõistmaks kodanikuühiskonna tähtsust ja tähendust. Kogukonnapraktika eesmärkideks on kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse välja kujunemine. Suuremas plaanis toetab praktika õpilaste iseseisvumist, oma maailmapildi kujunemist ja valmisolekut elus toime tulla. Eesmärgid on täidetud, kui Mustamäe riigigümnaasiumi õpilases on kujunenud sotsiaalne ja kodanikupädevus, kultuuri- ja väärtuspädevus, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus, ettevõtlikkuspädevus, mille saavutatust hindame küpsuseksami käigus G3 astme lõpus.

Töövarjutamine on planeeritud järgmiselt: kõik Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi G3 astmes õppijad sooritavad töövarjutamise kooli poolt ettenähtud kuupäeval. Kui õppija ei saa mõjuvatel põhjustel antud kuupäeval töövarjutada, siis tuleb see mentoriga kokkuleppel teha koolivälisel ajal. G3 astme septembri 1. nädal on karjäärinädal, mille käigus külastavad õpilased ettevõtet, käivad töövarjuks ja osalevad karjääripäeval koolis. Õpilased saavad individuaalset nõustamist karjäärispetsialistilt.

Kõik Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õpilased läbivad G1 astmes esimese õppenädala jooksul avakursuse "*Maailma ja inimese kujunemine*". Kursus käsitleb loodus-, kultuuri- ja sotsiaalteaduste üldistavaid suuri küsimusi, õpitulemused tulenevad kirjanduse, kunsti, muusika, ajaloo, bioloogia, keemia, geograafia, inimeseõpetuse ja füüsika ainekavadest.

G2 astmes läbitakse septembri avanädalal kursus "*Uurimistöö alused*". Kursus toimub osaliselt kontaktõppes ja osaliselt Moodle e-kursusena.

Riigikaitse kohustusliku teooriakursuse läbivad õpilased G2 astmes.

Kohustuslike kursuste maht on kokku 83 kursust, sellele lisanduvad õpilase poolt valitavad moodulkursused (9) ja valikkursused (5).

Igal õppeaastal valib õpilane mitme valdkonna moodulite seast endale sobiva mooduli, mille raames läbib 3 kursust. Gümnaasiumi jooksul läbib õpilane lisaks moodulitele vähemalt 5 valikkursust. Juhul, kui õpilane vahetab gümnaasiumisse astudes B1 keeleoskustaseme võõrkeele ja alustab uue keele õppimisega, õpib ta seda keelt 4 lisakursust, mis loetakse valikkursusteks. Igal aastal võib üldjuhul valida erineva valdkonna mooduli või jätkata järgmise

astme mooduliga samas või sarnases valdkonnas. Mooduli valikuga tuleb läbida kõik antud mooduli kursused. Tavapärasest erinev on moodulite valimise kord “*Tervishoiu ja meditsiini*” ning “*Politsei ja piirivalve*” moodulite puhul. “*Tervishoiu ja meditsiini*” valik tuleb läbida kuuest kursusest koosneva tervikuna, mille õpilane läbib moodulitena G1 ja G2 astmes ja ühe soovitusliku lisavalikkursusena. “*Politsei ja piirivalve*” mooduli valijad on kohustatud moodulivaliku aastal läbima politsei ja piirivalve õppelaagri ühe lisavalikkursusena. Mõnel juhul on G2 või G3 astme moodulil eeldusmoodul, mis tuleb varasemas astmes läbida, see info on sätestatud ainekaardil.

Gümnaasiumi jooksul läbitavate valikkursuste graafiku ja järjekorra saab õpilane ise koostada, saades vajadusel abi oma mentorilt, õppekorraldusjuhilt või õpilasnõustajalt.

Igapäevases õppetöös rakendatakse suurel määral seostatud õpet. G1 astmes õpetatakse ajalugu, ühiskonnaõpetust, kirjandust, kunstiajalugu ja muusikaajalugu “*Ajajoone*” kursuste raames.

B2 keeleoskustaseme võõrkeelena õpetatakse inglise keelt. Riiklikus õppekavas ette nähtud kursustele on lisatud kolm kursust, millest üks on aineteülene seostatud kursus ja kaks süvendatud keeleõppe kursust, et toetada C1 keeletasemeni jõudmist. Inglise keele aineteülest, üldpädevuste arengut toetavat kursust “*Presenting & Debating*” õpetatakse G2 astmes II perioodil ning selle raames arendatakse õpilaste sotsiaalset ja kodanikupädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust ning digipädevust.

B1 keeleoskustaseme võõrkeelena õpetatakse põhikooli varasemate B-keele õpingute baasil saksa ja vene keelt. Põhikoolis juba õpitud võõrkeelega jätkates on õpilasel võimalik G3 astmes valida koostöös teiste Tallinna riigigümnaasiumidega lisa valikkursused süvendatud keeleõppeks B1 tasemel. Spordiklassis õppijad ei saa oma õppekorralduse eripärast tingituna B1 võõrkeelt vahetada ja jätkavad G1 astmes põhikoolis alustatud B1 keele õppimist.

Õpilasel on võimalik meie kooli astudes B1 keelt vahetada ja alustada uue keele õpinguid, vastava valiku teeb õpilane 10. klassi astudes. Juhul, kui õpilane alustab gümnaasiumis uue B1 keele õppimist, lisandub tema õpikoormusele 4 lisakursust valitud võõrkeelt. Uue valitava B1 keeleoskustaseme võõrkeelena õpetatakse koolis saksa, hispaania, itaalia, prantsuse või soome keelt. Kolmandat võõrkeelt on A1 keeleoskustasemel võimalik õppida erinevate valikmoodulite raames.

Mustamäe Riigigümnaasiumis toetatakse õppija arengut, lähtudes tema huvidest, võimetest ja vajadustest. Õpilasel on võimalus kooli astudes teha valik kitsa ja laia matemaatika vahel ning põhjendatult seda valikut muuta ühel korral õpingute jooksul, üldjuhul õppeaasta alguses.

Õppijale pakutakse aineõpetaja ja mentori toel mitmekülgset nõustamist, et valik oleks teadlik ning sihipärane. Matemaatika ainekava vahetamiseks tuleb õpilasel esitada põhjendusega avaldus oma aineõpetajale ja õppejuhile. Kitsa ja laia matemaatika vahetusega võib kaasneda õpilase jaoks klassivahetus. Nii kitsast kui laia matemaatikat õpetatakse 15 kursust.

3.2. Kursusjaotusplaanid

3.2.1. Kursusjaotus 2024. õppeaastal alustanud õpilastele

Ainevaldkond	Aine	Riiklik õppe- kava	Kooli valik	G1		G2		G3	
				Lõimi-tud/ seos-tatud	Aine-põhine	Lõimi-tud/ seos-tatud	Aine-põhine	Lõimi-tud/ seos-tatud	Aine-põhine
Matemaatika	Lai matem.	14	1		5		5		5
Loodusained	Füüsika	5		0,7	1,8		1,5		1
	Keemia	3		0,3	1,7		1		
	Bioloogia	4		0,5			1,5		2
	Geograafia	3		0,5			1,5		1
	Praktiline loodusteadus		2	1		1			
Sotsiaalsained	Ajalugu	6		1			3		2
	Ühiskonnaõpetus	2		0,5					1,5
	Riigikaitse	1					1		
	Inimeseõpetus (Mina 2.0)							1	
Kunstiained	Muusika	3		1	0,5		1		0,5
	Kunst	2		1	0,5		0,5		
Keel ja kirjandus	Eesti keel	6	1	0,5	1,5		2	1	2
	Kirjandus	5		2			2		1
Võõrkeeled	B2 võõrkeel	5	3		3	1	2		2
	B1 võõrkeel	5	4*		2/3*		2/3*		1/3*
Liikumisõpetus, õppija heaolu ja võimestamine	Liikumisõpetus	5			2		2		1
	Mina 2.0	1	2		1	0,5	0,5		
	Töövarjutamine ja kogukonnapraktika		1					1**	
Kooli poolt kohustuslikud lisakursused	Uurimistöö alused	1	1			1	1		
	Maailma ja inimese kujunemine		1	1					
Moodulkursused			9		3		3		3
Valikkursused			5		2***		2***		1***
KOKKU		71	26	10	24/25*	3,5	32,5/ 33,5*	3	24/ 26*
		97		34/35*		36/37*		27/29*	

* B1 keeleoskustaseme võõrkeele vahetajate kursuste jaotus, lisakursuseid käsitletakse valikkursustena

** Kogukonnapraktika ja töövarjutamine ei ole tunniplaanis

*** Soovituslik valikkursuste arv, õppija kujundab oma õpitee ja –koormuse ise

3.2.2. Kursusjaotus 2025. õppeaastal alustanud õpilastele

Ainevaldkond	Aine	Riiklik õppe- kava	Kooli valik	G1		G2		G3	
				Lõimi- tud/ seos- tatud	Aine- põhine	Lõimi- tud/ seos- tatud	Aine- põhine	Lõimi- tud/ seos- tatud	Aine- põhine
Matemaatika	Lai matem.	14	1		5		5		5
Loodusained	Füüsika	5		0,7	1,3		1,5		1,5
	Keemia	3		0,3	1,7		1		
	Bioloogia	4		0,5	0,5		1		2
	Geograafia	3		0,5	0,5		1		1
	Praktiline loodusteadus		2	1		1			
Sotsiaalsained	Ajalugu	6		1			3		2
	Ühiskonnaõpetus	2		0,5					1,5
	Riigikaitse	1					1		
	Inimeseõpetus (Mina 2.0 IIIk.)							1	
Kunstiained	Muusika	3		1	0,5		1		0,5
	Kunst	2		1	0,5		0,5		
Keel ja kirjandus	Eesti keel	6	1	0,5	1,5		2	1	2
	Kirjandus	5		2			2		1
Võõrkeeled	B2 võõrkeel	5	3		3	1	2		2
	B1 võõrkeel	5	4*		2/3*		2/3*		1/3*
Liikumisõpetus, õppija heaolu ja võimestamine	Liikumisõpetus	5			2		2		1
	Mina 2.0	1	2		1	0,5	0,5		
	Töövarjutamine ja kogukonna-praktika		1					1**	
Kooli poolt kohustuslikud lisakursused	Uurimistöö alused	1	1			1**	1**		
	Maailma ja inimese kujunemine		1	1					
Moodul-kursused			9		3		3		3
Valikkursused			5		2***		2***		1***
KOKKU		71	26	10	24,5/ 25,5*	3,5	31,5/ 32,5*	3	24,5/ 26,5*
			97		34,5/35,5*		35/36*		27,5/29,5*

* B1 keeleoskustaseme võõrkeele vahetajate kursuste jaotus, lisakursuseid käsitletakse valikkursustena

** ei ole tunniplaanis

*** Soovituslik valikkursuste arv, õppija kujundab oma õpitee ja –koormuse ise

3.2.3. Kursusjaotus 2026. õppeaastal alustanud õpilastele

Ainevaldkond	Aine	Riiklik õppe- kava	Kooli valik	G1		G2		G3	
				Lõimi- tud/ seos- tatud	Aine- põhine	Lõimi- tud/ seos- tatud	Aine- põhine	Lõimi- tud/ seos- tatud	Aine- põhine
Matemaatika	Lai matemaatika	14	1		5		5		5
	Kitsas matemaatika	8	7		5		5		5
Loodusained	Füüsika	5		0,7	1,3		1,5		1,5
	Keemia	3		0,3	1,7		1		
	Bioloogia	4		0,5	0,5		1		2
	Geograafia	3		0,5	0,5		1		1
	Praktiline loodusteadus		2	1		1			
Sotsiaalsained	Ajalugu	6		1			3		2
	Ühiskonnaõpetus	2		0,5					1,5
	Riigikaitse	1					1		
	Inimeseõpetus (Mina 2.0 IIIk.)							1	
Kunstiained	Muusika	3		1	0,5		1		0,5
	Kunst	2		1	0,5		0,5		
Keel ja kirjandus	Eesti keel	6	1	0,5	1,5		2	1	2
	Kirjandus	5		2			2		1
Võõrkeeled	B2 võõrkeel	5	3		3	1	2		2
	B1 võõrkeel	5	4*		2/3*		2/3*		1/3*
Liikumisõpetus, õppija heaolu ja võimestamine	Liikumisõpetus	5			2		2		1
	Mina 2.0	1	2		1	0,5	0,5		
	Töövarjutamine ja kogukonna-praktika		1					1**	
Kooli poolt kohustuslikud lisakursused	Uurimistöö alused	1	1			1	1		
	Maailma ja inimese kujunemine		1	1					
Moodul-kursused			9		3		3		3
Valikkursused			5		2***		2***		1***
KOKKU		71	26	10	24,5/ 25,5*	3,5	31,5/ 32,5*	3	24,5/ 26,5*
		97		34,5/35,5*		35/36*		27,5/29,5*	

* B1 keeleoskustaseme võõrkeele vahetajate kursuste jaotus, lisakursuseid käsitletakse valikkursustena

** Kogukonnapraktika ja töövarjutamine ei ole tunniplaanis

*** Soovituslik valikkursuste arv, õppija kujundab oma õpitee ja –koormuse ise

3.3. Õpperühmade moodustamine

Õppetöö korraldus toetab õppija enesejuhtimisoskuse arengut ja aktiivset õppimist. Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis toimub õppetöö kursusedena, õpilased õpivad kursuste järgi kujunenud õpperühmades ja kursuste järjestuse määrab aineleotika. Mõnel juhul valib kursuste järjekorra õpilane ise, seda nt valikkursuste puhul.

Õppe kvaliteedi toetamiseks toimub õpe väiksemates rühmades võõrkeeltes, liikumisõpetuses, praktilises loodusteadusteaduses ning enamikes moodul- ja valikainetes.

B2-keeleoskustaseme keelena õpetatakse koolis inglise keelt, B1 keeleoskustaseme keelena saksa, hispaania, itaalia, prantsuse, soome või vene keelt. Rühma täituvuse (vähemalt 12 õpilast) korral pakutakse õpilastele võimalust alustada gümnaasiumis uue B1 keeleoskustaseme võõrkeele õppimist. Samuti pakutakse õpperühma täituvuse korral valikmoodulis kolmanda võõrkeele A1-keeleoskustasemel õpet.

Erinevate valikainete ja valikmoodulite õpperühmade avamisel on aluseks minimaalne ja maksimaalne õpilaste arv rühmas. Rühma avamise tingimuseks on üldjuhul vähemalt 12 huvilise olemasolu, rühma maksimaalsed suurused on fikseeritud konkreetse valikkursuse ainekavas. Kool võib teha erandi ja avada ka piirmäärast väiksema osalejate arvuga valikmooduli või -kursuse, kui antud mooduli või kursuse õpitulemused toetavad märkimisväärselt kooli üldist sihiseadet ja fookust. Rühmad komplekteeritakse õpilaste motivatsiooni, huvide ning kursusel osalejate piirmäära arvestades. Rühma eelneva täitumise korral tuleb õpilasel valida oma järgmise eelistuse moodul või valikaine.

3.3.1. Erinevate õppekeelte kasutamine

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis toimub õppetöö eesti keeles, välja arvatud võõrkeele ainetundides, kus õppetöö toimub sihtkeeles.

3.4. Õppetöö ajaline korraldus

Õppeaastas on 35 nädalat ja 175 õppepäeva. Õppeaasta kestab 1. septembrist kuni 31. augustini. Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis pakutakse G1 õpilastele võimalust osaleda sisseelamisprogrammis, mis toimub õppeaasta eelnädalal. Õppeaastas on kolm õppeperioodi. Iga õppeperiood koosneb 11 õppenädalast, iga õppenädal viiest õppepäevast. Iganädalaselt on

õppeplaanis üks päev (neljapäev) valikmoodulite ja valikkursuste läbimiseks. Õppeaastas on koolipäevi, mil korraldatakse ülekoolilisi, koolideüleseid või kogukonnaeluga seotud üritusi. Neil päevil tavapärasest õppetööd ei toimu või toimub tunniplaanist erineva korraldusega. Juunis on selleks soovi avaldanud õpilastel võimalus osaleda üleriigilisel riigigümnaasiumide valikkursuste nädalal. Gümnaasiumis toimuvad G1 ja G2 astmes kokkuvõtvaks hindamiseks üleminekueksamid ja G1-G3 astmes hindelised arvestused vastavalt kooli poolt väljatöötatud plaanile. Viimasel õppeaastal viiakse õppeaasta piires läbi lõpueksamid. G3 astmes on viimase õppeperioodi õpikoormus taotluslikult minimaalne, et anda õpilastele võimalus keskenduda kooli lõpetamisele ja eksamiteks valmistumisele.

Koolivaheaegade planeerimisel lähtutakse haridus- ja teadusministri kehtestatud vaheaegadest, koolivaheaegasid muudetakse hoolekogu nõusolekul.

Õppe läbiviimise peamine viis ning õppe arvestuse alus on kursus, mille maht vastab gümnaasiumi riiklikule õppekavale. Kursuse pikkus on 1575 minutit. Mustamäe Riigigümnaasiumis koosneb kursus 20 x 70 min kontakttunnist, millele lisandub igapäevane iseseisva töö aeg kasuliku tunni ajal, vajadusel konsultatsioonid ja arvestus/eksam. Kursus võib olla üles ehitatud mitmeti – kasutades e-õppe lahendusi või suurendades iseseisva töö ja praktiliste tegevuste osakaalu. Igas õppeperioodis läbib õpilane vastavalt tunnijaotusplaanile 9-12 kursust. Õpilane saab oma õppekoormust ise kujundada valides valikainete õppimise aja ja järjekorra. Õppekoormuses on iganädalane mentortund. Kord kuus toimub mentortunni ajal ülekooliline loeng, mis toetab õpilaste üldist arengut ning karjäärakujunemist ja mille analüüs on osa kooliküpsuseksamist.

Kursuste jaotamine õppeperioodidesse toimub arvestusega, et õppijate ja õpetajate koormus ühes õppeperioodis ei oleks ebamõistlikult suur ning et jaotus toetaks valdkonnapõhist lõimingut ja seostatust.

Õppetunni pikkus on 70 minutit. Õppepäevas on õpilasel vastavalt kursuste plaanile üldjuhul 4 – 5 tundi. Peale 1. ja 4. tundi on vahetunni pikkus 10 minutit. Peale 2. tundi on 30-minutiline söögivahetund ja peale 3. tundi 50 - minutiline kasuliku aja tund, mida saab osaliselt kasutada söögipausiks, mentortunniks või -vestluseks, iseseisvaks õppimiseks, külalisloenguteks, kooli üritusteks ja/või konsultatsiooniks. Lähtuvalt kokkuleppest õpetajaga ja konsultatsioonigraafikust on ka koolipäeva alguses ja lõpus aeg konsultatsioonideks.

3.5. Valikkursuste ja –moodulite valimine

Õpilasel tuleb kolme aasta jooksul läbida 3 valikmoodulit ja 5 valikkursust, mida kool koostöös Tallinna riigigümnaasiumide ja partnerkoolidega pakub. Valikmoodulite ja -kursuste nimekiri muutub iga-aastaselt ning õpilastel ja teistel kogukonna liikmetel on õigus teha ettepanekuid valikkursuste lisamiseks. Valikkursusteks loetakse ka õpilase poolt väljaspool kooli läbitud juhendatud õpe, kus õppe- ja kasvatustöö on toimunud vähemalt ühe kursuse mahuks.

Mitteformaalõppe ja teises haridusasutuses läbitud õppearvestamine õpilase õppekoormuse osana on ära toodud õppekava punktis 3.6.

Moodulkursusteks pakub Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium igal aastal kõigile gümnaasiumiastmetele välja erinevate valdkondade moodulid, mille seast õpilane valib endale ühe meeldiva ja läbib selle mooduli kolm kursust. Mooduli valimisega võtab õpilane kohustuse läbida sel õppeaastal kõik antud mooduli kursused.

Valikkursuseid pakutakse üldjuhul gümnaasiumiastme üleselt, see tähendab, et õpilasel on õigus gümnaasiumi jooksul valida endale sobivas järjekorras kogu pakutavate kursuste valiku hulgast, jälgides, et valitav kursus ei nõua teatud eelduskursuse läbimist. Sel juhul tuleb kõigepealt läbida eelduskursus. Kui teatud mooduli või valikkursuse valimisele on kursuse pakkuja poolt seatud eeldused, jälgib õppekoordinaator, et õpilasel oleks eeldused täidetud.

“Tervishoiu ja meditsiini” mooduli valikul võtab õpilane lähtuvalt õppekava eripärast kohustuse läbida kõik mooduli kursused G1-G2 astme jooksul. *“Politsei ja piirivalve”* valikmooduli valimisel võtab õpilane kohustuse läbida lisavalikkursusena politsei ja piirivalve õppelaager.

G1 valikmooduli esialgse valiku teeb õpilane sisseastumisel, lõplik valik kinnitatakse septembri esimeseks nädalaks. Valikmoodulid algavad G1 astmel 1. perioodil. Valikkursused algavad G1 astmes 2. perioodil ning valik tehakse oktoobris (2. perioodiks) ja veebruaris (3. perioodiks). G2 ja G3 astme õpilased teevad järgmise õppeaasta moodulivaliku eelmise õppeaasta lõpus. Valikmoodulid ja valikkursused algavad G2 ja G3 astmel 1. perioodil. Valikkursused valitakse septembri alguses (1. perioodiks), oktoobris (2. perioodiks) ja veebruaris (3. perioodiks). Suvised valikainete nädala valikkursused valivad G1-G3 õpilased märtsikuus.

Mustamäe Riigigümnaasiumi õpilased saavad vabade kohtade olemasolul valida valikkursusi ka Tallinna Pelgulinna Riigigümnaasiumi ja Tallinna Tõnismäe Riigigümnaasiumi pakutavate

valikkursuste hulgast. Samuti eraldab Mustamäe Riigigümnaasium oma valikkursuste kohtadest teatud arvu kohti partnerkoolide õpilastele. Reeglina on partneritele eraldatavate kohtade arv 20% kursusel olevast maksimaalsest kohtade arvust. Näide: kui valikkursuse õpperühmas on osalejate piirarv 24, siis partnerkoolide õpilastele pakutakse 5 kohta. Valikkursuste valimine toimub kolmes koolis samaaegselt. Kui õpilane ei mahu teda huvitanud kursuse nimekirja, saab ta end panna ootenimekirja.

G2 ja G3 astme õpilased saavad valikmoodulite kohti valida ka Pelgulinna Riigigümnaasiumi ja Tõnismäe Riigigümnaasiumi pakutavate moodulite hulgast. Valikmoodulite valimine teisest koolist toimub eelmise õppeaasta lõpus, see tähendab, et G2 moodul valitakse G1 astme lõpus ja G3 moodul G2 astme lõpus.

Valikmoodulite valimine Mustamäe Riigigümnaasiumis toimub G1 astmes läbi spetsiaalse registreerimissüsteemi, mis arvestab G1 astme mooduli valikul sisseastumise pingerida ja õpilase eelistusi. G2-G3 astme mooduli valimine toimub läbi eKooli ja moodulid komplekteeritakse arvestades õpilase eelistust ja registreerimise kiirust.

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi valikmoodulite ja valikkursuste ainekaardid on ära toodud õppekava üldosa lisas 2.

3.6. Mitteformaalõppes ja teises haridusasutuses läbitud õppe ning koolivälise õppetegevuse arvestamine formaalõppe osana

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium toetab õpilase individuaalse õpitee kujundamist ning arvestab õpilase väljaspool kooli omandatud teadmisi, oskusi ja õppimise kogemusi kooli õppekava täitmisel.

Kool eristab:

1. koolivälise õppetegevuse arvestamist valikkursusena;
2. mitteformaalõppes või teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamist kooli õppekavas või individuaalses õppekavas määratud riiklikult kohustuslike kursuste või nende osade täitmisena.

3.6.1. Koolivälise õppetegevuse arvestamine valikkursusena

Õpilase väljaspool kooli läbitud juhendatud õppetegevust, huviharidust või muud eesmärgistatud tegevust võib arvestada kooli õppekava valikkursusena, kui tegevus toetab

õpilase individuaalset õpiteed, huve ja arengut ning vastab käesolevas punktis sätestatud tingimustele.

Valikkursusena arvestamise eelduseks on, et õpilane on läbinud õppetegevust vähemalt ühe kursuse mahu ehk 1575 minuti ulatuses. Koolivälise tegevuse mahu hulka võib arvestada juhendatud tegevuses osalemise ning selle tegevuse osana nõutud iseseisva töö, kui selle maht ja toimumine on tõendatavad.

Koolivälise valikkursuse arvestamisel hinnatakse eelkõige:

- tegevuse tegelikku mahtu;
- tegevuse toimumist ja läbimist;
- õpilase osalemist ja sooritust tõendava dokumendi olemasolu.

Koolivälise valikkursuse arvestamisel ei hinnata üldjuhul eraldi selle tegevuse sisulist vastavust konkreetse kooli õppeaine õpitulemustele, kuna valikkursuse eesmärk on toetada õpilase individuaalset õpiteed ning valikkursuse sisu võib olla erinev koolis õpetatavate õppeainete sisust.

Näiteks võib õpilase muusika- või spordikoolis läbitud juhendatud õppe arvestada valikkursusena, kui õppe maht ja läbimine on nõuetekohaselt tõendatud.

Huvitegevuses või mõnes muus väljaspool kooli aset leidvas õppetegevuses osalemise arvestamiseks valikkursusena tuleb õpilasel mailile valikkursus@murg.ee saata järgmised dokumendid:

- kooli blanketil avaldus;
- huviharidust andva asutuse tõend, millel on andmed koolitaja (asutuse/organisatsiooni nimi, juhendaja nimi ja kontaktandmed) ja õpingute (kursuse/aine/õppetöö nimi, toimumise aeg, õpingute maht ja lühikirjeldus) kohta.

Koolivälise õppetegevuse valikkursusena arvestamise otsuse teeb **õppesekretär**, kontrollides esitatud dokumentide alusel tegevuse mahu, läbimise ja tõendatuse vastavust käesolevas punktis sätestatud tingimustele.

Kui nõutav 1575-minutiline maht ei ole täidetud või õppetegevuse läbimine ei ole piisavalt tõendatud, koolivälist tegevust valikkursusena ei arvestata.

3.6.2. Mitteformaalõppe või teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamine riiklikult kohustusliku kursuse või selle osa täitmisena

Mitteformaalõppes või teises haridusasutuses läbitud õpet võib õpilase taotluse alusel arvestada kooli õppekavas või õpilase individuaalses õppekavas määratud riiklikult kohustusliku kursuse või selle osa täitmisena, kui väljaspool kooli omandatud õpitulemused võimaldavad saavutada kooli õppekavas või individuaalses õppekavas määratud õpitulemused.

Selle arvestamise aluseks ei ole üksnes õppetegevuse maht, õppeasutus või kursuse nimetus, vaid eelkõige saavutatud õpitulemuste vastavus kooli õppekavas määratud õpitulemustele.

Õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seaduslik esindaja esitab taotluse õppejuhile. Taotlusele lisatakse võimaluse korral dokumendid, millest selguvad:

- õppe korraldaja või haridusasutus;
- õppeaine, kursuse, koolituse või muu õppetegevuse nimetus;
- õppe toimumise aeg ja maht;
- õppe eesmärgid, õpitulemused ja/või õppesisu;
- õppe läbimine ja saavutatud tulemused.

Õpitu vastavust riiklikult kohustusliku kursuse või selle osa õpitulemustele hindab vastava aine õpetaja või juhtõpetaja. Vajaduse korral võib õpitulemuste saavutatuse kontrollimiseks kasutada täiendavaid ülesandeid, testi, praktilist tööd, vestlust, esitlust, portfooliot või muud sobivat hindamisviisi.

Aineõpetaja või juhtõpetaja:

- võrdleb väljaspool kooli omandatud õpitulemusi kooli õppekavas määratud õpitulemustega;
- määratleb, millised õpitulemused loetakse saavutatuks;
- teeb ettepaneku kogu kursuse või selle osa arvestamiseks;
- määrab vajaduse korral õpitulemused, mis tuleb õpilasel veel saavutada või täiendavalt tõendada.

Õppejuht teeb lõpliku otsuse õppe arvestamise kohta ning määrab, kuidas arvestatud õpe kajastatakse õppeinfosüsteemis.

Kui väljaspool kooli läbitud õppega on saavutatud ainult osa vastava kursuse õpitulemustest, võib kool arvestada läbitud õppe kursuse osana ning määrata puuduolevate õpitulemuste saavutamiseks või tõendamiseks täiendavad õppeülesanded.

Kui koolivälise õppe õpitulemused vastavad tervikuna vastava riiklikult kohustusliku kursuse õpitulemustele, võib kool arvestada selle õppe vastava kursuse täieliku läbimisena.

3.6.3. Õppe mahu arvestamine

Mitteformaalõppe ja teises haridusasutuses läbitud õppe mahu hindamisel arvestatakse kogu õppe mahtu, mis on vajalik taotletavate õpitulemuste saavutamiseks, sealhulgas juhendatud õpe, iseseisev töö ja praktiline tegevus, kui nende maht on tõendatav.

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis on ühe kursuse õppe mahu arvestuslikuks aluseks 1575 minutit, millest koolis korraldatava kursuse kontaktõppe maht on üldjuhul 20×70 minutit ning ülejäänud maht moodustub õpitulemuste saavutamiseks vajalikust iseseisvast ja/või juhendatud õppest.

Koolivälise õppe puhul ei pea õppetöö olema korraldatud samas tunniformaadis nagu koolis. Õppe mahu ja õpitulemuste hindamisel lähtutakse õppe tegelikust ja tõendatavast kogumahust.

3.6.5. Hindamine

Mitteformaalõppes või teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste hindamisel lähtutakse Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekavas kirjeldatud hindamise alustest ning vastava õppeaine või kursuse hindamise erisustest.

Kui kool arvestab väljaspool kooli läbitud õpet tervikliku kursusena, kajastatakse tulemus üldjuhul koolis vastava kursuse jaoks kasutatavas hindamissüsteemis.

Kui välises õppeasutuses kasutatud hindamissüsteem erineb kooli hindamissüsteemist ning hinnet ei ole võimalik üheselt üle kanda, hinnatakse õpitulemuste saavutatust kooli õppekavas kirjeldatud põhimõtete järgi või kasutatakse põhjendatud juhul mitmeeristavat tulemust „arvestatud“.

Väljaspool kooli saadud hinnet ei teisendata automaatselt kooli hindeks, kui hindamissüsteemide ja hindamiskriteeriumide võrreldavus ei ole piisavalt tõendatud.

3.6.6. Varasemate õpingute arvestamine

Teisest gümnaasiumist Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumisse õppima asunud õpilase varem läbitud õpinguid arvestatakse tema õppekava täitmisel läbitud õppe mahu ja saavutatud õpitulemuste alusel.

Kui varasemalt läbitud kursuse nimetus, õppesisu või maht erineb Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekavas sätestatust, hinnatakse eelkõige saavutatud õpitulemuste

vastavust. Vajaduse korral määratakse õpilasele puuduolevate õpitulemuste saavutamiseks või tõendamiseks täiendavad õppeülesanded.

Kui õppija soovib gümnaasiumis pakutava B2 või B1 sihttaseme võõrkeele osas õppetöös erisusi (nt õppida võõrkeelt väljaspool kooli, arvestada tema varasemalt omandatud tõendatud õpitulemusi), tuleb esitada avaldus koos selgitusega õppejuhile. Keeletase tõendatakse vastava keeletaseme tunnistuse või õpitulemuste saavutatuse kontrolliga. Tõendite ja tunnistuste esitamise tähtjad lepatakse kokku ja fikseeritakse kirjalikult koostöös vastava valdkonna juhtõpetaja ja õppejuhiga.

Kui õppija soovib gümnaasiumi õppekava kohustuslike õppeainete osas õppetöös erisusi, tuleb tal sõlmida vastav kokkulepe aineõpetajaga, kes kontrollib õpitulemuste saavutatust.

3.7. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldus

Hariduslike erivajadustega õpilaste õpe korraldatakse vastavalt Gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetele. Õppekorraldus on suunatud õpilaste erivajadustega arvestamisele. Õpperühmad komplekteeritakse nii, et igas rühmas on erineva tasemega õpilasi. Pakutakse erinevaid valikkursusi, õppesuundasid ei ole ja õpilane kujundab ise oma õpitee valikkursuste ja moodulkursuste abil. Õpilaste huvitegevuses osalemist on võimalik arvestada õppe osana ja andekatele õpilastele võimaldatakse nende andekust toetavad täiendavad kursused (sh TÜ teaduskooli kursused, ettevalmistuskursused olümpiaadiks/õpilasvõistlustel osalemiseks) arvestada valikkursuste hulka. Koolis on õpilasnõustajate ametikohad. Õpilasel on võimalus pöörduda oma mentori või õpilasnõustaja poole õppimise ning seda mõjutavate asjaoludega seotud küsimustes. Õpperühma mentor omab ülevaadet oma õpilaste edenemisest õppimises ning aitab vajaduse märkamisel õpilast toe leidmisel. G1 õpilastele korraldatakse õppeaasta algul kooli õppe- ning tugisüsteemi tutvustav loeng. Õpilasnõustaja võib mentori ettepanekul või lapsevanema soovil suunata õpilase õpiabitundidesse või konsultatsioonidesse, et ennetada võimalikke õpiraskusi ja toetada nõrgema tasemega õpilaste edasijõudmist.

Põhikooli õpitulemustes puudujääkidega õpilasele pakub kool vajaduspõhist täiendavat tuge gümnaasiumiõppes edukaks toimetulekuks. Tugi võib seisneda ainealastes konsultatsioonides, õpiabitundides, individuaalses juhendamises või muus koolis rakendatavas tugimeetmes. Kui

õpilase õppimisega seotud vajadused nõuavad suuremat tähelepanu, siis hoolitseb õppenõustaja vajalike meetmete kokkuleppimise eest ja tagab osapoolte asjakohase teavituse.

3.7.1. Õpilasele individuaalse õppekava koostamise kord

Õpilase individuaalset arengut toetatakse eelkõige läbi mitmekülgse ja valikuterohke õppekava ning koolis pakutavate toetus/-tugimeetmete (konsultatsioonid, ainealased tugigrupid, õpilasnõustajad, õpilasmentorlus).

Kui õpilane vajab õppimiseks olulisi eritingimusi võrreldes kooli õppekavas sätestatuga, koostatakse õpilasele individuaalne õppekava. Individuaalse õppekava koostamise taotluse võib esitada õpilane, aineõpetaja, mentor, õpilasnõustaja või õppejuht ning selle rakendamise otsuse teeb õppejuht.

Individuaalse õppekava alusel võib õpilast õpetades teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Nende muudatuste või kohandustega võib kaasneda nädalakooormuse või õppeintensiivsuse kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga. Võimalike kohanduste rakendamisel lähtutakse gümnaasiumitaseme õppele seatud nõuetest ja jälgitakse, et õpilane saavutaks gümnaasiumi lõpuks GRÕKi õpitulemused. Individuaalse õppekava (IÕK) vajadus selgitatakse välja kooli ja kodu koostöös. IÕK koostamise ja rakendamise vajaduse ilmnedes võetakse arvesse õpilase suutlikkust, tema tervislikku seisundit ning aineõpetaja tagasisidet. Vajadusel kaasatakse teisi spetsialiste. Märges individuaalse õppekava rakendamise kohta tehakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile eKoolis.

IÕK koostamise ja rakendamise aluseks on gümnaasiumi riiklik õppekava, õpilase või alaealise õpilase lapsevanema kirjalik allkirjastatud taotlus. Õpilase üleviimine individuaalsele õppekavale vormistatakse direktori käskkirjaga.

3.8. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

Õppeainete lõimimiseks ja seostamiseks kasutatakse Mustamäe Riigigümnaasiumis järgmisi meetodeid:

- õpe toimub valdkonnapõhiselt, aga ainesisu seostatakse ka valdkonnaüleselt. See eeldab nii valdkonnasiseselt kui -üleselt õpetajate tihedat koostööd juhtõpetajate eestvedamisel;
- õpetamisel ja õppijate arengu toetamisel keskendutakse üldpädevuste arendamisele;

- rakendatakse õppetöö pikaajalist planeerimist, mis võimaldab eri valdkondade õpetajatel kursusi koos ette valmistada ning lõimimiskohad läbi arutada, kursuste järjestuse, eksamite ja arvestuste plaan lepitakse kokku enne õppeaasta algust;
- sõlmitakse pikaajalisemad kokkulepped, mis võimaldab õpetajatel kursused koos ette valmistada ja läbi viia;
- toimuvad kursused, mida õpetavad mitu õpetajat (eelkõige moodul- ja valikainetes)
- korraldatakse erinevate kursuste sisu lõimivaid õppekäike
- kooli õppekavas on mitut õppeainet lõimivad ja seostavad kursused: *Ajajoon*; *Maailma ja inimese kujunemine*; *Praktiline loodusteadus*, *Mina 2.0*, *Presenting & Debating*
- võetakse osa konkurssidest, kus on oluline erinevate õppeainete lõimitud kasutamine;
- õppetöösse kaasatakse mentorloengute ja külalistundide käigus erinevate valdkondade spetsialiste (teadlasi, ühiskonna- ja kultuuritegelasi, ettevõtjaid jne);
- korraldatakse koolisiseseid üritusi ja võistlussarja *MURG karikas*, mille eesmärgiks on erinevate ainealaste teadmiste seostamise oskuse arendamine.

3.8.1. G1 õppekorraldus

G1 astmes toimub kõige intensiivsem lõimitud ja seostatud õpe, mis loob eelduse ja aluse hilisemate gümnaasiumiõpingute sisu paremaks mõistmiseks. G1 esimene periood algab sissejuhatava täielikult lõimitud kursusega “*Maailma ja inimese kujunemine*”, mis käsitleb loodus-, kultuuri- ja sotsiaalteaduste üldistavaid suuri küsimusi ja mille õpitulemused tulenevad kirjanduse, ajaloo, bioloogia, keemia, geograafia, inimeseõpetuse ja füüsika ainekavadest. Juhul, kui õpilane asub Mustamäe Riigigümnaasiumisse õppima peale seda, kui lõimitud kursus “*Maailma ja inimese kujunemine*” on läbitud, saab ta nimetatud kursuse asendada mõne teise vabalt valitud lisavalikkursusega, mille ta peab läbima G3 lõpuks. Kursuse võib asendada ka õpilase eelnevas koolis läbitud valikkursusega.

G1 astmes jätkub seostatud õpe kursustega “*Ajajoon*” (6 kursust läbi õppeaasta). Nimetatud kursuste õpitulemused tulenevad kirjanduse, eesti keele, ajaloo, ühiskonnaõpetuse, muusikaajaloo ja kunstiajaloo ainekavadest.

Kursuse *Mina 2.0* raames arendatakse õpilase sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi.

Enesejuhtimisoskuse arendamist soodustab Moodle keskkonnas toimuv osaline e-kursus keemias.

3.8.2. G2 õppekorraldus

Õppeaasta algab septembri avanädalal uurimis- ja praktilise töö koostamist ette valmistava kursusega, mis on õpilasfirmade loojatel ja uurimuse koostajatel osaliselt erinev. Nädala jooksul läbivad õpilased uurimistöö aluste teooriakursuse, osaliselt koolis kontaktõppes, osaliselt *Moodle* keskkonnas. Uurimistööd ja õpilasfirmat kaitsevad G2 õpilased kevadel, III perioodi teises pooles.

G2 astmes rakendatakse seostatud õpet inglise keele aineteülesel, üldpädevuste arengut toetaval kursusel "*Presenting & Debating*", mille raames arendatakse õpilaste sotsiaalset ja kodanikupädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust ning digipädevust.

Õppeaasta jooksul läbivad kõik G2 astme õpilased riigikaitse teooriakursuse, mida pakutakse neljapäevastel valikainepäevadel nii ennelõunases kui pealelõunases plokis. Õpilane saab valida riigikaitse teooriakursuseks sobiva aja vastavalt oma valikmooduli toimumise kellaajale. Teooriakursuse täienduseks on kõigil õpilastel võimalik valikkursusena läbida riigikaitse praktika ehk välilaager.

G2 astmes toimub liikumisõpetus uuendusliku individuaalseid võimeid ja huvisid arvestava kontseptsiooni alusel, võttes sihiks õppijale suurema paindlikkuse võimaldamise ja tema huvide ning võimetega arvestamise. Kõik õpilased valivad endale sobiva liikumismooduli, mis koosneb kahest suuremast erialaplokist. Valida saab selliste temaatiliste kursuste vahel nagu fitness, tantsuline liikumine, kehakool ja pallimängud. Nelja temaatilise kursuse hulgast valib õpilane endale sobivaimad kaks ja läbib need õppeaasta jooksul.

G2 astme kursus *Mina2.0* kursus käsitleb eetikat ja etiketti, argumenteerimisoskust ning esinemisoskust. Õpilane saab süvendatult teadmisi avalikust esinemisest, suhtlemispsühholoogiast ning viisidest, kuidas seda seostada ja rakendada õpilase uurimistöö osana.

Enesejuhtimisoskuse arendamist soodustab Moodle keskkonnas toimuv terviklik e-kursus ajaloos (Eesti ajalugu II).

3.8.3. G3 õppekorraldus

G3 astme septembri 1. nädal on karjäärinädal, mille käigus külastavad õpilased ettevõtet, käivad enda poolt valitud töökohal töövarjuks ja osalevad karjääripäeval koolis. Õpilased saavad õppeaasta vältel soovi korral individuaalset nõustamist karjääripetsialistilt.

Mina 2.0 G3 astme kursus keskendub inimeseõpetusele, perekonnaõpetusele- ning karjääriplaneerimisele. Selle raames suunatakse õpilast samuti teadliku jätkuhariduse ja karjäärivaliku otsuse langetamisele.

Õpilase enesejuhtimisoskuse ja teadliku planeerimise oskuse soodustamiseks läbitakse G3 astmes liikumisõpetuse kursus ja üks bioloogia kursus Moodle e-kursustena. Liikumiskursuse eesmärgiks on kujundada õpilastes iseseisev harjumus liikuda regulaarselt, analüüsides liikumise ja aktiivse eluviisi mõju oma tervisele. Bioloogias läbitakse Moodle e-kursusena riikliku õppekava kursus *Evolutsioon, ökoloogia ja keskkonnakaitse*.

G3 astme õpilastel on võimalik II perioodil oma valikmooduli kõrvale valikkursuseks valida ettevalmistuskursus eesti keele riigieksamiks.

Õpilased, kes on gümnaasiumis valinud B1 keeleoskustaseme võõrkeeleks vene või saksa keele põhikooliõpingute jätkuna, saavad G3 astmes süvendatud keeleõppeks soovi korral valida antud võõrkeeles lisakursused, mida pakume koostöös teiste Tallinna riigigümnaasiumidega.

G3 astmes viiakse õppeaasta piires läbi riigieksamid ja küpsuseksam, milleks on õpilase arenguportfoolio kaitsmine. Viimase õppeperioodi kursuskooormus on taotluslikult minimaalne, et anda õpilastele võimalus keskenduda kooli lõpetamisele ja eksamiteks valmistumisele.

3.9. Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus

Õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldus, sealhulgas teema valimine, juhendaja määramine ja töö hindamine on kirjeldatud Mustamäe Riigigümnaasiumi [“Õpilasuurimuse ja praktilise töö juhendis”](#), mis on ära toodud õppekava üldosa lisas 3.

Uurimis- ja praktilise töö teooriakursuse läbivad G2 astme õpilased õppeaasta alguses nädalase intensiivkursusena, mis toimub osaliselt kontaktõppes ja osaliselt e-kursusena Moodle keskkonnas.

4. Üldpädevuste kujundamine ja õppekeskkonna mitmekesistamine

Mustamäe Riigigümnaasiumi koolipere peab oluliseks uute teadmiste, oskuste ja kogemuste omandamist, mõtestatud ja eesmärgipärast tegutsemist. Väärtustame laia silmaringi, kultuursust, haritust ja teadmisi ühiskonnast. Meie õpilane on kaaslasega arvestav, väärrika käitumisega ja oskab teha eetilisi valikuid. Ta peab oluliseks jätkusuutlikkust ja vastutab oma tegevuse mõju eest keskkonnale ning teistele inimestele. Mustamäe Riigigümnaasiumi õpilasel on valmisolek elukestvaks õppeks ja ta soovib panustada ühiskonna ja maailma parendamisesse, osates seejuures võtta vastutust ja lahendada komplitseeritud probleeme.

Tegevused koolis kavandatakse ja viiakse läbi üldpädevuste kujundamise ja õppekeskkonna mitmekesistamise eesmärgil. Seejuures on oluline õpetajate, kaasõpilaste ja kodu tagasiside õpilasele, samuti kooli ja kodu koostöö. Aineülesete pädevuste läbivaks rakendamiseks kasutab kool paindlikku õppesüsteemi, mille rõhuasetus on õpilase enda valikutel ja vastutusel, samuti toetab üldpädevuste kujunemist lõimingu ja seostamine, mis saavutatakse valdkonnapõhise õppe planeerimise kaudu. Üldpädevuste kujunemist soodustavad õpitulemused on integreeritud õppekavasse. Ainealased õpitulemused on suunatud 21. sajandi oskuste kujunemisele ja üldpädevuste arengule.

Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekava eesmärk on toetada tulevikuoskuste ja seeläbi üldpädevuste arendamist:

- kultuuri- ja väärtuspädevus,
- sotsiaalne ja kodanikupädevus
- enesemääratluspädevus
- õpipädevus
- suhtluspädevus
- matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus
- ettevõtlikkuspädevus
- digipädevus

Üldpädevuste kujundamisele ja õpikeskkonna mitmekesistamisele aitavad kaasa lõimitud ja seostatud ainetunnid, moodulainete süsteem, küpsuseksam, ringi- ja huvitegevus, kursused *Mina 2.0* ning *Töövarjutamine ja kogukonnapraktika*, lisaks külalislektorite ja erinevate

eluvaldkondade spetsialistide kaasamine õppetöösse, õppekäigud, koolisisesed, koolideülesed ning rahvusvahelised projektid ja koostööprojektid kõrgkoolidega. Meile on oluline ühtse mentorsüsteemi rakendamine, osalemine uuringutes ning õpilaste igakülgne nõustamine. Õppekavasse on integreeritud uurimuste ja praktiliste tööde läbiviimine, õpilasfirmade loomine ja arendamine, erinevate ainevaldkondade populariseerimiseks läbiviidavad üritused, õpilaste initsiatiivil korraldatavad sündmused ja üritused, osalemine õpilasvõistlustel ja kogukonna hüvanguks tehtav töö.

Ainevaldkonna õppeainete õpetamise üldine eesmärk on kujundada õpilastes eakohane valdkonnapädevus. Valdkonnapädevuste kujunemist ja õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, ainevaldkondade vaheline lõiming ning tunni- ja kooliväline tegevus.

4.1. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

Mustamäe Riigigümnaasiumis käsitletakse riiklikus õppekavas sätestatud läbivaid teemasid aineõppes, lõimitud ja seostatud õppes, valikmoodulites ja -kursustel, projektõppes, mentortegevustes, kogukonnapraktikas ja töövarjutamisel, õpilasuuringutes ja praktilistes töödes ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Läbivate teemade käsitlemisel lähtutakse kooli eripärast, õppe- ja kasvatusesmärkidest ning õpilaste individuaalsetest õpiteedest.

LÄBIV TEEMA	KUIDAS MURGIS RAKENDUB
Elukestev õpe ja karjääri kujundamine	Mina 2.0, mentor, töövarjutamine, karjäärinädal
Keskkond ja jätkusuutlik areng	loodusained, projektid, kogukonnapraktika
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	kogukonnapraktika, õpilasfirma, moodulid
Kultuuriline identiteet	Ajajoon, keel ja kirjandus, kunstid
Teabekeskond ja meediakasutus	aineõpe, UPT, digipädevus
Tehnoloogia ja innovatsioon	loodusained, digilahendused, valikmoodulid
Tervis ja ohutus	Mina 2.0, liikumisõpetus
Väärtused ja kõlblus	kooli väärtused, Mina 2.0, mentorlus

Läbivate teemade käsitlemist toetavad koostöö kõrgkoolide, kutseõppeasutuste, ettevõtete, avaliku sektori ja kogukonna organisatsioonidega, külalisloengud, õppekäigud, projektid, karjääriteenused ning kooli valikmoodulite süsteem. Läbivate teemade lõimimise aineõppesse kavandavad õpetajad juhtõpetajate eestvedamisel koostöös ainevaldkondades ja ainevaldkondade üleselt.

Kooli õppe- ja kasvatustegevuses käsitletakse kõiki riiklikus õppekavas sätestatud läbivaid teemasid: elukestev õpe ja karjääri kujundamine; keskkond ja jätkusuutlik areng; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus; kultuuriline identiteet; teabekeskkond ja meediakasutus; tehnoloogia ja innovatsioon; tervis ja ohutus; väärtused ja kõlblus.

5. Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus

Hindamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, gümnaasiumis riiklikust õppekavast, Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekavast ja kodukorrast ning erijuhtudel individuaalsest õppekavast. Hindamisest ja õpilase arengust teavitamine on korraldatud riiklikest õigusaktidest lähtudes. Õpilasele tagasiside andmise kord on kirjeldatud õppekava üldosa lisas 1.

5.1. Tagasiside süsteem

Mustamäe Riigigümnaasiumis kasutatakse õppimist toetavat ehk kujundavat hindamist ja kokkuvõtvat hindamist.

Õppimist toetav hindamine on õppimise protsessi kohta tagasiside andmine, mis suunab õpilase individuaalset arengut. Õpetaja rakendab õppimist toetavat hindamist vastavalt oma õppeaine eripärale ja konkreetsele situatsioonile. Õppimist toetav hindamine toimub õpetaja ja õppija vastastikuse suhtluse kaudu nii ainetunnis kui väljaspool ainetundi ja selle puhul on oluline õppija kaasamine õppe eesmärgistamisesse ja hindamisse. Kujundav hindamine võib olla nii kirjalik kui suuline.

Kokkuvõttev hindamine on suunatud õppekavas kirjeldatud õpitulemuse saavutamise hindamiseks mõõtmisele. Kokkuvõttev hindamine sisaldab protsessiandmete analüüsi koos õpilase poolt loodud väljundi hindamisega.

Mustamäe Riigigümnaasiumis kasutatakse õpilase õpitulemuste saavutamise hindamiseks eristavat hindekskaalat 0-100% või mitteeristavat skaalat „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA). Mitteeristavat skaalat rakendatakse valikkursustel, *Mina2.0* kahel esimesel kursusel, *Töövarjutamise ja kogukonnapraktika*, *Uurimis- ja praktilise töö aluste*, *Maaailma ja inimese kujunemise*, *Praktilise loodusteaduse* ja *Liikumisõpetuse* kursustel ning *Riigikaitse* teooriakursusel saavutatud õpitulemuste tagasisidestamisel. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse vastavalt [Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse](#) §17 lõikele 4 ka õppekavavälise õppimise või tegevuse arvestamist koolis õpetatava osana, juhul kui vastavad teadmised ja oskused on nõutavalt tõendatud. Kursusehinde väljapanemisel võib õpetaja võtta arvesse õpilase individuaalset arengut ja saavutatud õpitulemusi hinnates neid kuni 3 täiendava protsendipunktiga.

5.2. Gümnaasiumi lõpetamine

Gümnaasiumi riikliku õppekava §17 alusel teisendatakse gümnaasiumi lõputunnistusel tulemused 5-palli süsteemi. Teisendamise skaala on ära toodud õppekava üldosa **lisas 1** *Õpilaste teadmiste ja oskuste tagasiside põhimõtted, tingimused ja korraldus Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis*.

Gümnaasiumi lõputunnistuse saab õpilane:

- kes on läbinud vähemalt 96 kursust, sealhulgas kõik GRÕK kohustuslikud kursused;
- kelle kooliastme hinded on vähemalt rahuldavad, valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
- kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;
- kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami, milleks Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis on küpsuseksam;
- kes on vähemalt rahuldavale tulemusele sooritanud õpilasuurimuse või praktilise töö.

Küpsuseksami eesmärk on gümnaasiumi jooksul omandatud üldpädevuste ja tulevikuoskuste arendamine ja hindamine. Küpsuseksam koosneb õpilase arengumapi vormis individuaalsest [elektroonilisest portfooliost](#) ja selle esitlemisest suulisel eksamil 12. klassi lõpus. Nõuded küpsuseksami sooritamisele ja vormile on kinnitatud direktori käskkirjaga „[Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi küpsuseksami juhend](#)“.

6. Õpilaste teavitamise ja nõustamise ning karjääriteenuste korraldamine ja seire

Karjääriinfo ja –nõustamise eesmärk on aidata õpilastel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad tänasesse töömaailma sisenemist, karjäärivalikute tegemist ja eneseteostust elukestva õppe kaudu. Õppija esmaseks toetajaks karjäärivalikute langetamisel on mentor, kes aitab mentortundide ning arengu- ja lühivestluste kaudu kaasa õppijas peituva potentsiaali avaldumisele ja eneseteadlikkuse paranemisele.

6.1. Õpilaste nõustamise korraldus

Kool võimaldab õpilasel saada infot õppekorralduse ja õppimise kohta, vajaduspõhist tuge ja nõustamist gümnaasiumi jooksul. Õpilaste nõustamise eesmärk on õppimise ja karjääriplaneerimise toetamine ja õpilase õpiprotsessi kujundamine, lähtuvalt õppija individuaalsest arengust.

Õpilasi nõustavad õpivalikute tegemisel:

- aineõpetaja – oma ainevaldkonnaga seotuid küsimustes;
- mentor – õpilase lähim arengupartner, toetades õppijat erinevates küsimustes igapäevase suhtlemise ja mentorgupi koostöö ning individuaalsete vestluste käigus;
- õpilasnõustaja/koolipsühholoog – õppimist mõjutavate asjaoludega, õpimotivatsiooni ja kohanemisega koolis;
- kogukonnajuht – koolivälistes tegevustes, kogukonnapraktika küsimustes, erinevate kooliväliste partneritega seotud projektide ja tegevustega
- kultuurijuht - tunnivälistes tegevustes (huviringid, õpilasesindus, kooli aktiiv, kooli projektid ja üritused);
- õppejuht – õppetöö kavandamise ja õppekava sisuga seotud küsimustes;
- õppekoordinaator - UPT koostamisega seotud küsimustes, valikainete ja valikainete valimise ja toimumise korralduslikes küsimustes;
- õppelogistik – õppekorralduse ja tunniplaaniga seotud küsimustes;
- nõustaja/karjäärikoordinaator – karjääriinfo, -õppe ja –nõustamisega seotud küsimustes

Lisaks neile saab õppija oma küsimustega pöörduda ka järgmiste kooli töötajate poole:

- IT-juht - kooli riistvara;
- haridustehnoloog - õpikeskkondade, e-posti, Teamsi ja eKooli kasutamine;
- õppesekretär - õpilaspiletid, koolist lahkumise protseduur ja erinevad õppimist tõendavad või õpitulemusi kajastavad tõendid;
- koolijuht - ettepanekud koolielu edendamiseks.

Õpilaste individuaalne nõustamine ja karjääriteenused toimivad õpilasnõustaja, mentorite ja karjäärikoordinaatori omavahelises koostöös. Õppenõustamist korraldab õpilasnõustaja, kelle eesmärk on õppija toetamine õpingute planeerimise, valikainete valiku, õppekorralduse ja õpimotivatsiooniga seotud küsimustes. Kui õpilase õppimisega seotud vajadused nõuavad erilist tähelepanu, hoolitseb õpilasnõustaja vajalike meetmete kokkuleppimise eest ja tagab kõigi osapoolte vajaliku teavituse. Õpilasnõustaja lähtub oma töös kutse-etikast, erialasest ettevalmistusest ja kutseoskustest ning rakendab oskusi ja teadmisi igale indiviidile ja grupile sobival moel, tagades usaldusväärsuse ja isikliku info konfidentsiaalsuse ning aktsepteerides õpilase privaatsust ja individuaalsust. Õpilasnõustajal on õigus vastavalt lapse parimatele huvidele, seadusandlusele ja tööetikale otsustada, millist informatsiooni jagada. Õpilasnõustaja seisab õpilaste parimate huvide ja heaolu eest, toetades õpilaste mõistmist ning vähendades karistamist ja hukkamõistmist. Kui õpilase nõustamine on vältimatu õppetunni ajal, teeb õpilasnõustaja õpilase tunnist puudumise osas koostööd aineõpetajaga.

Õpetajad jälgivad õpilase arengut gümnaasiumi vältel, valivad sobivad õppemeetodid ja korraldavad õpilase arengut toetavat õpet. Iga kursuse alguses tutvustavad õpetajad õppe eesmärged, kursuse sooritamise nõudeid ja hindamise süsteemi. Õpetajad võimaldavad konsultatsioone ja nendes osalemise võib teha õpilasele kohustuslikuks, et ennetada õpiraskusi ja toetada madala tasemega õpilaste edasijõudmist.

Õpilast toetab tema õpingutes mentorgrupp, mille tegevust juhib mentor, kelle roll on toetada õpilase kohanemist koolikeskkonnaga, märgata tema potentsiaali, suurendada õpilase eneseusku, vastutustunnet, eneseteadlikkust ning toetada tema sisemist motivatsiooni.

6.2. Õpilaste teavitamise korraldus

Teavitamisel juhendatakse [põhikooli ja gümnaasiumiseaduse](#) § 55 sätestatust. Õpilaste ja vanemate teavitamine hindamisest ja hinnetest toimub kooli kodukorras määratud korra alusel. Vanemate teavitamine toimub kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Gümnaasiumis on õpilasel võimalus saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid, kool tagab õpilasele alljärgnevad võimalused:

- G1 astme õpilastele korraldatakse õppeaastale eelneval nädalal sisseelemiseks ja kohanemiseks tutvumispäevad;
- kursuste kirjeldused, ainekaardid, tunnijaotusplaanid, koolis pakutavate huviringide nimekirjad, aineõpetajate konsultatsiooniajad, jm õppekorraldust ja tugiteenuseid puudutav info on kättesaadav [kooli veebilehel](#);
- koolis toimuvatest üritustest annavad operatiivset infot kooli iganädalane infokiri, sotsiaalmeedia kanalid, õppeinfosüsteem, kalender või kooli kodulehe sündmuste rubriik;
- igale õpilasele luuakse kooli e-maili aadress, kuhu saadetakse talle oluline info, sealhulgas iganädalaselt ilmuv kooli infokiri;
- vastavalt vajadusele korraldatakse õpilastele lennuüleseid õppekorraldust või koolielu puudutavaid infokoosolekuid;
- õppeinfosüsteemi kaudu saab õpilane teavet õppesisu, õppekorralduse, koduste ülesannete, õpiedukuse, puudumiste, hilinemiste ja käitumise kohta;
- iga kursuse alguses tutvustab õpetaja kursuse eesmärgi, ülesehitust, kursuse sooritamise nõudeid ja hindamispõhimõtteid. Sama info on olemas ainekaardil.

6.3. Õpilaste karjääriteenuste korraldamine ja seire

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis käsitatakse karjääriteenuseid õpilase kolme gümnaasiumiaastat läbiva süsteemse ja järjepideva protsessina, mille eesmärk on toetada õpilase eneseteadlikkuse, karjääripädevuste ja tulevikuplaanide kujunemist ning teha teadlikke haridus- ja karjäärivalikuid. Karjääriteenused seotakse õppe- ja kasvatustöö, õpilase individuaalse õpitee kujundamise, valikmoodulite ja -kursuste, kogukonnapraktika, töövarjutamise, nõustamise ning õpilase eneseanalüüsiga.

Karjääriteenuste kolme aasta planeerimise ja korraldamise eest vastutab kooli õpilasnõustaja, kes täidab ka nõustaja-karjäärikoordinaatori ülesandeid. Karjääriteenuste osutamisel tehakse koostööd kooli tugimeeskonna, kogukonnajuhi, mentorite, õpetajate, õppejuhi ja teiste koolitöötajatega. Õpilasel on võimalus saada karjääriinfo, karjääriõppe ja -nõustamise ning edasiõppimisega seotud küsimustes personaalset tuge. Vajaduse korral rakendatakse õpilasele

intensiivsemat individuaalset nõustamist ning kohandatakse tema õpiteed, sealhulgas valikmoodulite ja -kursuste läbimist.

Karjääriteenused kulgevad õpilasega kaasa kogu gümnaasiumiõppe vältel. G1–G2 astmes toetatakse õpilase eneseteadlikkuse ja tulevikuplaanide kujunemist muu hulgas erinevate edasiõppimisvõimaluste tutvustamise kaudu (külalisloengud). Õpilased tutvuvad erinevatel messidel ja avatud uste päevadel ülikoolide, rakenduskõrgkoolide ja kutseõppeasutuste õppimisvõimalustega ning saavad praktilise kogemuse põhjal hinnata erinevate edasiõppimisvõimaluste sobivust oma huvide, võimete ja eesmärkidega. Kooli peamine ja suurim partner TalTech korraldab õpilastele ülikooli külastuspäeva, mille käigus tutvustatakse õppimisvõimalusi ja õppekeskkonda.

Oluline osa karjääriteenustest on õpilase võimalus kujundada oma individuaalset õpiteed koostöös väliste hariduspartneritega. Pakume igal aastal koostöös Eesti ülikoolide (TalTech, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia), rakenduskõrgkoolide (Sisekaitseakadeemia, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, MUBA, Tallinna Tehnikakõrgkool) ja kutseõppeasutustega (AVARA, Tallinna Tehnoloogiakolledž) õpilastele üle 40 valikmooduli, mis on iga õpilase õpitee osa. Õpilane saab valida oma huvide ja tulevikuplaanidega sobiva mooduli ning selle kaudu tutvuda konkreetse valdkonna, õppimise sisu ja õppeasutuse võimalustega. Selline õppekorraldus võimaldab õpilasel enne järgmise haridustaseme valikut saada vahetu kogemuse ning hinnata, kas konkreetne õppevaldkond ja õppeasutus vastavad tema ootustele.

Karjääriplaneerimist toetab kooli kursus „Kogukonnapraktika ja töövarjutamine“, mille õpitulemused ja ülesehitus on kirjeldatud vastavas ainekavas. G1–G2 astmes läbib õpilane kogukonnapraktika ning G3 astmes vähemalt kuue tunni mahus töövarjutamise. Töövarjutamise eesmärk on võimaldada õpilasel tutvuda huvipakkuva ameti ja reaalse töökeskkonnaga ning saada teadlikumaks hariduse ja elukutsega seotud valikute tegemisel. Kursuse lahutamatu osa on õpilase tegevuse, kogemuse ja arenguvajaduste analüüs ning selle kajastamine isiklikus arenguportfoolios. Kursuse õpitulemused toetavad muu hulgas õpilase oskust hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi ning saada ülevaade huvipakkuvast elukutsest või ametist.

G3 astme alguses kulmineerub kolme aasta vältel toimunud karjääriteenuste protsess septembris toimuva karjäärinädalaga. Karjäärinädala jooksul saavad õpilased süvendatud infot edasiõppimise ja tööturu võimaluste kohta, osalevad õppekäikudel ja töövarjutamisel ning

saavad personaalset karjäärinõustamist. Koolis toimub sel nädalal karjääripäev, kus õpilastega kohtuvad erinevate elualade esindajad ja tutvutavad karjäärivõimalusi oma alal. Karjäärinädal seob eelnevatel aastatel saadud kogemused õpilase edasiste haridus- ja karjäärivalikutega. Karjäärinädala planeerimise ja läbi viimise eest vastutab karjäärikoordinaator, kes kaasab korraldamisesse mentoreid.

Karjääriteenused on lõimitud ka õpilase eneseanalüüsi ja kooli lõpueksamiga. Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi koolilõpueksamiks on küpsuseksam, mille käigus analüüsib õpilane oma arengut ja kujunemist kolme gümnaasiumiaasta jooksul, sealhulgas oma õpitee, valikmoodulite ja -kursuste, kogukonnapraktika ning töövarjutamise kogemusi. Õpilane analüüsib, kuidas tehtud valikud on mõjutanud tema huvide, tugevuste ja tulevikuplaanide kujunemist ning milliste edasiõppimise ja eluliste valikuteni need kogemused on teda suunanud. Selline eneseanalüüs toetab teadliku ja põhjendatud järgmise haridus- või karjäärisammu tegemist. Kogukonnapraktika võimaluste ja arenguportfoolio koostamise nõuete tutvustamise eest vastutab koolis kogukonnajuht.

Karjääriteenused on kättesaadavad kõigile õpilastele, sealhulgas hariduslike erivajadustega õpilastele. Vajaduse korral pakutakse individuaalset ja intensiivsemat nõustamist poolt, pikendatud vastamise või tööde sooritamise aega ning individuaalselt kohandatud õpiteed ka valikmoodulite ja -kursuste raames. Õpilaste toetamisel teevad koostööd nõustaja-karjäärikoordinaator, koolipsühholoogid, sotsiaalpedagoog, tugimeeskonna juht, mentorid ja teised õpilase arenguga seotud koolitöötajad.

Karjääriteenuste arendamisel teeb kool järjepidevat koostööd väliste partneritega. Partneritega kohtutakse vähemalt kord õppeaastas, et analüüsida tehtud koostööd, hinnata pakutud valikmoodulite ja -kursuste sobivust ning kavandada järgmise perioodi õppevõimalusi. Partneritega tehtava koostöö eesmärk on tagada, et kooli pakutavad valikuvõimalused toetaksid õpilaste tulevikuoskuste, konkurentsivõime ja teadlike haridus- ja karjäärivalikute kujunemist.

Karjääriteenuste kvaliteeti ja mõju seiratakse süsteemselt. Õpilaste tagasisidet väliste partnerite pakutavatele valikkursustele ja -moodulitele kogutakse vähemalt kolm korda õppeaastas. Tagasiside tulemusi analüüsitakse koolis ning jagatakse koostööpartneritega, et kavandada vajalikke muudatusi. Lisaks kogutakse vähemalt kord aastas õpilaste tagasisidet kooli kevadise rahuloluküsitluse kaudu, sealhulgas selle kohta, millised valdkonnad, õppevõimalused ja teemad õpilasi enim kõnetavad. Tagasisidet kasutatakse valikkursuste ja -moodulite ning karjääriteenuste edasiseks kavandamiseks ja arendamiseks.

Kool seirab järjepidevalt ka lõpetajate edasiõppimise ja karjäärivalikuid: millistes õppeasutustes ja valdkondades õpilased jätkavad õpinguid ning milliseid haridus- ja karjäärivalikuid nad pärast gümnaasiumi lõpetamist teevad. Kogutud infot kasutatakse kooli valikmoodulite, valikkursuste ja karjääriteenuste arendamisel, et õppevõimalused vastaksid võimalikult hästi õpilaste vajadustele ning muutuvatele edasiõppimise ja tööturu võimalustele.

Sellisel moodustavad karjääriteenused Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis tervikliku kolme aasta pikkuse protsessi, milles õpilase eneseteadlikkus, praktilised kogemused, edasiõppimisvõimaluste tundmine, individuaalne nõustamine, valikute tegemine, refleksioon ja saadud tagasiside toetavad üksteist ning viivad teadlikuma järgmise haridus- ja karjäärisammu kavandamiseni.

MIS TOETAB KARJÄÄRITEENUSTE SÜSTEEMSET ARENDAMIST TALLINNA MUSTAMÄE RIIGIGÜMNAASIUMIS

7. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetaja tööd ja õpetajate koostööd planeeritakse lähtudes kooli arengu- ja õppekava eesmärkidest, üldtööplaanist, kooliaasta kursuste plaanist ja teistest õigusaktidest, samuti koolielust välja kasvanud koostööideedest ja –vajadustest.

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis toimub õpetajate koostöö ainevaldkondade siseselt ja üleselt. Koolis eristatakse järgmisi ainevaldkondi: loodusained, võõrkeeled, kunstained, matemaatika, keel ja kirjandus, sotsiaalsed ning liikumisõpetus, õppija heaolu ja võimestamine. Valdkondadeüleselt käsitletakse valikmooduleid ja valikaineid. Ainekavade arenduse eest vastutavad õppejuhi eestvedamisel juhtõpetajad, kaasates nende koostamisse kõiki aineõpetajaid. Ainekavad on antud järgmise täpsusega: kursuse lühikirjeldus, õpitulemused, kokkuvõtlik sisu, õppemeetodid ja -tegevused, tagasisidestamise meetodid ja kriteeriumid ning vajaminevad õppematerjalid. Valdkonnakavad koos ainekavadega on ära toodud õppekava [lisas 2](#).

Õpetajad teevad koostööd:

- ainevaldkondliku töö planeerimisel ja ainevaldkondlike pädevuste saavutamisel;
- metoodika arendamisel, õppematerjalide loomisel ja hankimisel;
- aineülese töö planeerimisel ja läbiviimisel;
- üldpädevuste saavutamisel ja läbivate teemade taotluste elluviimisel;
- mentorgruppide juhendamise planeerimisel;
- õpperühmade õppe planeerimisel;
- lõimingu ja seostamise rakendamiseks kursuste loomisel ja juhendamisel ning projektipäevade korraldamisel;
- õppe- ja kasvatustööd ning õppeaasta üldeesmärke toetavate sündmuste plaani ja ainevaldkonna töökava koostamisel, kus lepatakse kokku sündmuste ajakava, mida täiendatakse vastavalt vajadusele;
- kolleegi vaatlustundide planeerimisel ja läbiviimisel;
- professionaalsetes õpikogukondades kogemusi, teadmisi ja oskusi vahetades.

Igal kooli töötajal on õigus ja võimalus osaleda kooli arengut puudutavate teemade püstitamises, aruteludes ning otsuste langetamises. Õpetajate esitatud muudatusettepanekuid õppe- ja kasvatustöö parendamiseks arutatakse juhtkonna koosolekul ja laiendatud juhtkonna koosolekul koostöös juhtõpetajatega. Õppekavas ja kooli arengukavas püstitatud

eesmärkidest lähtuvalt koondutakse vastavalt vajadusele professionaalseteks õpikogukondadeks, kus tegeletakse kooli arendustegevuse või muu päevakorras oleva õppe- ja kasvatustöö teemaga. Üldtööplaanis fikseeritud neljapäevadel toimuvad õpetajate koostöötunnid.

Õppeaasta alguses kavandavad õpetajad ainevaldkondlikke, ülekoolilisi ja koolidevahelisi projekte või teemaüritusi, mis toetavad õppekava, õpilaste vaimset, füüsilist ja sotsiaalset arengut, arendavad koostööoskust ning laiendavad silmaringi.

Kool teeb koostööd kooli pidaja, Tallinna, Harjumaa ja teiste maakondade haridusasutustega ning kõikide riigigümnaasiumitega piirkondlike õpilasvõistluste, ühiste sündmuste ja ürituste läbiviimiseks.

8. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava arendustöö on järjepidev, läbi kooliaasta kestev protsess. Kooli õppekava arenduse üldjuht on direktor, kes delegerib ülesandeid õppejuhile ja õpetajatele. Ainekavade arenduse juhtideks on juhtõpetajad, kes delegerivad ülesandeid aineõpetajatele.

Kooli õppekava uuendatakse ja täiendatakse vajaduspõhiselt. Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppekava täitmist arutab õppenõukogu vähemalt kord õppeaastas ning selle uuendamiseks ja täiendamiseks võivad ettepanekuid teha kõik koolitöötajad, õpilased õpilasesinduse kaudu, lapsevanemad hoolekogu kaudu ning teiste huvigruppide esindajad vastava soovi esitamisel.

Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks õppenõukogule, õpilasesindusele ja hoolekogule. Õppekava kehtestab direktor.

Õpilaste teadmiste ja oskuste tagasiside põhimõtted, tingimused ja korraldus Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi hindamise korraldus tugineb põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale.

Tagasiside tugineb ühistele kokkulepetele ja koolimeeskonna alusväärtustele.

Tagasiside eesmärgid on:

- anda õpilase tulemustele tuginedes arengut toetavat tagasisidet;
- innustada ja suunata õpilast õpinguteel sihte seadma;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- arendada õppija eneserefleksiooni oskusi;
- motiveerida õpilasi positiivse hoiaku kujundamisel õppimise suhtes;
- koguda järjepidevalt teavet õpilase õpitulemuste ja arengu kohta;
- anda alus õpilase järgmisesse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Tagasiside korralduses kasutatavad mõisted

- kursus – õppe mahu arvestusühik mahuga 35 õppetundi ehk 1575 minutit. Mustamäe Riigigümnaasiumis koosneb kursus üldjuhul 20-st 70-minutilisest kontakttunnist ning kursuse õpitulemuste saavutamiseks kavandatud iseseisvast ja/või juhendatud õppest;
- ainetund - 70 - minutiline tunniplaanis olev õppetund;
- õppeperiood – 10-nädalane õppetsükkel, mille jooksul ühe kursuse läbimine tähendab 2 nädalatundi ning kokkuvõtvast või eelnädalast koosnevat perioodi;
- kursuse tulemus (kokkuvõttev hinne) – kursuse läbimise järel saavutatud õpitulemuse tase protsentides;
- kooliastme hinne – 5-palli süsteemis gümnaasiumi riikliku õppekava §17 alusel pandud kokkuvõttev hinne, mille õpilane saab kõikide vastava õppeaine kursuste läbimisel tulemuste põhjal ja mis kantakse lõputunnistusele;
- järelvastamine – puuduliku tulemusega või õigeaegselt tegemata töö sooritamine määratud tingimustel;
- kursuse järelarvestus – puuduliku kursusehinde korral taotletav arvestus, mille tulemus määrab kursuse lõpptulemuse;
- puudumine mõjuval põhjusel – kooli esindamine;
- puudumine – kõik puudumised ainetundidest, v.a. puudumine kooli esindamise tõttu;

- järelvastamise aeg – kindlaksmääratud ajal toimuv tund, mille ajal õpilane saab sooritada puudulike tulemustega või tegemata töid;
- konsultatsioon – individuaalse suunitlusega õpilase vajadusest lähtuv õppematerjali täiendav selgitamine, kuhu tulemisest õpilane teavitab aineõpetajat ette ja kuhu õpilane tuleb ettevalmistatult, saamaks vastust küsimustele, millele pole iseseisvalt vastuseid leidnud;
- õpiülesanne – õpetaja poolt määratud õppetööga seotud ülesanne (kontrolltöö, tunnikontroll, kodune ülesanne, ettekanne, esitlus vm);
- tunnikontroll – lühike 1-2 õppetunni või alateema materjali kohta sooritatav tagasisidestav töö, millest võib õpetaja teavitada vahetult enne tunnikontrolli algust;
- kontrolltöö – kokkuvõttev töö ulatusliku materjali põhjal, mis hõlmab mitme tunni, peatüki või aineosa kontrolli ja milleks on vaja eelneva(te)l päeva(de)l valmistuda. Kontrolltööks ei loeta ülesandeid, mille ettevalmistamiseks on antud pikem periood (esitlus, referaat, kohustusliku kirjanduse lugemiskontroll, projektitöö, loovad tööd, miniuurimus jm). Kontrolltööst teavitatakse õpilast õppeinfosüsteemi kaudu ette vähemalt viis koolipäeva;
- hindeline arvestus – mahukas töö (kuni 1 kursuse materjali mahus), mida kasutatakse õpilaste ainealaste teadmiste ja oskuste võrdlemiseks kursuse ainekavas toodud taotletavate õpitulemustega;
- üleminekueksam – G1 ja G2 astmes üks kord õppeaastas toimuv teadmiste ja oskuste kontroll ja hindamine, mis hõlmab eksamiaines õpitulemuste saavutatuse kontrollimist.

Tagasiside

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis rakendatakse õppimist toetavat tagasisidet ja kokkuvõtvat hindamist kursuse ja kooliastme lõpus. Tagasiside võib olla suuline või kirjalik. Õpetaja annab õpilasele tagasisidet õppimise protsessi kohta vastavalt oma õppeaine eripärale.

Kirjalike ja suuliste tööde tagasiside kõrval käsitletakse õppimist toetava tagasisidena õpetajapoolset juhendamist õpiülesande sooritamise käigus ja individuaalset vestlust õpilasega, mille käigus juhitakse tähelepanu õpilase arengut toetavatele tegevustele.

Kokkuvõttev kursuse tulemus on õpitulemuse saavutatuse tase, mis on toetava hindamise loogiline jätk, sisaldades protsessiandmete analüüsi koos õpilase poolt loodud väljundi hindamisega. Kokkuvõtvalt hinnatakse õpilase poolt saavutatud õpitulemusi eristavalt või mitteeristavalt.

Eristav tagasiside väljendub 0-100% hindeskaalal, mille väärtus peegeldab õpitulemuste saavutatuse taset.

Mitteeristav tagasiside väljendub „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA) skaalal ning nende saavutamise tingimused määrab vastava kursuse aineõpetaja. Mitteeristavat hindamist rakendatakse valik- ja moodulkursuste, *“Uurimis- ja praktilise töö alused”*, *“Maailma ja inimese kujunemine”*,

“Töövarjutamine ja kogukonnapraktika”, “Riigikaitse teooria”, “Liikumisõpetuse” ja “Praktilise loodusteaduse” kursuste ning “Mina2.0” kahe esimese kursuse hindamisel. Mitmeeristava kokkuvõtva hindegala lõppevatel kursustel on õpetajal õigus õppeprotsessi käigus hinnata ka 100% skaalal.

Eristavalt hinnatavates kursustes on aineõpetajal õppeprotsessi tagasisideandmiseks lubatud kasutada ka mitmeeristava hindamise tähiseid, eeldusel, et kursuse koondhinne antakse õpilasele 100% skaalal.

Kokkuvõtva hindamisena käsitletakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

Kui õppija tervislik seisund või muu erijuhus ei võimalda õigeaegselt kursuse õpitulemust kokkuvõtvalt tagasisideandada, märgitakse kursusehindeks „ootel“ (o). Õppijal on kohustus saavutada nõutud õpitulemus vastavalt kokkuleppele aineõpetajaga või lähtudes individuaalses õppekavas seatud eesmärkidest.

Kooliastmehinne pannakse õppijale välja kõigi kursuste tulemuste alusel pärast vastava õppeaine viimase kursuse läbimist koos viimase kursuse tulemusega. Kooliastmehinde väljapanekul arvestab õpetaja saavutatud õpitulemusi ja õppija individuaalset arengut.

Lõputunnistusel teisendatakse kursuste tulemus hindekskala 5-palli skaalale lähtuvalt gümnaasiumi riikliku õppekava §17, kus hindegala „5“ hinnatakse õppijat, kes on saavutanud 90-100%, hindegala „4“ 75-89%, hindegala „3“ 50-74%, hindegala „2“ 20-49% ja hindegala „1“ 0-19%.

Liikumisõpetuse kooliastmehinde väljapanekul lähtutakse põhimõttest, et hindamisel ei eelistata andekust, vaid õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis, teoreetilisi teadmisi ja arengut. Mitmeeristav hindekskala liikumisõpetuses teisendatakse lõputunnistusel numbriliseks hindeks õpitulemuste saavutatust ja õppetöös osalemise aktiivsust arvestades:

„5“ mitmeeristav hinne AR, õpilasel on saavutatud 90%-100% õpitulemustest, õpilane on aktiivselt õppetöös osalenud;

„4“ mitmeeristav hinne AR, õpilasel on saavutatud 75%-89% õpitulemustest;

„3“ mitmeeristav hinne AR, õpilasel on saavutatud 50%-74% õpitulemustest;

„2“ mitmeeristav hinne MA, õpilasel on saavutatud 20%-49% õpitulemustest;

„1“ mitmeeristav hinne MA, õpilasel on 0%-19% õpitulemustest, ei ole osalenud õppetöös.

Kui õpilast on gümnaasiumiõpingute jooksul seoses kooli vahetamisega hinnatud viiepalliskaalal või mõnel muul skaalal, mis erineb protsentuaalsest skaalast, siis kõik hinded teisendatakse esmalt viie palli skaalale ja seejärel arvestatakse nende põhjal keskmine hinne ehk kooliastmehinne.

Kursuse tulemuse kujunemine

Kursuse jooksul on tagasiside korraldatud viisil, mis suunab õppijat kursuse lõpetamiseks vajalike õpitulemuste saavutamisele.

Kursuse ainekavas on määratud õppeaine tagasiside ja hindamise põhimõtted, mis kajastatakse kursuse ainekaardil, õppeinfosüsteemis kursuse 1. tunni kirjelduses ja selgitatakse kursuse avatunnis. Ainekaardid ja õppeainete info on õpilase jaoks kättesaadavad kooli kodulehel.

Iga kursuse läbimist hinnatakse kokkuvõtva tulemusega. Kursuse tulemuse väljapanekul võib arvestada õppija osavõttu ja aktiivset osalust tundides.

Iga õppeaasta jooksul toimub kuni kaks hindelist arvestust G1-G3 astmes ja üks üleminekueksam G1 ja G2 astmes. Arvestused toimuvad 2. või 3. perioodi kokkuvõtval nädalal või kokkuvõtvale nädalale eelneval nädalal õppetöö raames, üleminekueksam toimub 3. perioodi kokkuvõtval nädalal. Õppeained, milles arvestus või eksam läbi viiakse, otsustab õppenõukogu õppeaasta 1. kogunemisel.

Arvestuse hinne loetakse arvestuse aluseks olnud õppeperioodi hinnete hulka.

Ülemikueksami hinne on võrdne ühe kursusehinnega ja selle tulemus kantakse õppeinfosüsteemi eksamihindena.

Juhul, kui õpilane sooritab üleminekueksami tulemusele, mis on madalam kui 50%, peab ta sooritama järeleksami. Õppeinfosüsteemi kantakse lõpliku eksamihindena sellisel juhul järeleksami tulemus, isegi kui see tulemus on algsest eksamihinnest madalam. Kui õpilane ei ilmu mõjuva põhjusega järeleksamile, on tema järeleksami tulemus 0% ja see tulemus kantakse lõpliku eksamihindena õppeinfosüsteemi. Järeleksamile mitteilumise põhjusest tuleb teavitada õppejuhti enne järeleksami toimumist. Õpilase kooliastmehinde kujunemisel on üleminekueksami hinne võrdsustatud kursusehinnega.

Juhul, kui õpilasel pole võimalik tervisliku seisundi tõttu kursuse õpitulemusi õigeaegselt saavutada, on õpilasel või tema vanemal kohustus teavitada terviseprobleemi ilmnemisel koheselt kooli, esitades taotluse kursusehinde väljapaneku pikenduseks. Taotlus tuleb esitada kooli õppejuhile.

Järelvastamine

Kooli eesmärk on, et kõik õpilased saavutavad tundides ja hindelisi õpiülesandeid õigeaegselt sooritades vähemalt piisaval tasemel kooli ja riiklikus õppekavas taotletud õpitulemused.

Järelvastamine on ühekordne erakorraline võimalus teha ebaõnnestunud töö (tulemus 49% ja vähem või „mittearvestatud“) uuesti või sooritada puudumise tõttu tegemata jäänud töö.

Õigeaegselt esitamata või sooritamata töö tähistatakse märgiga „o“ (ootel) koos selgituse ja järelvastamise tähtajaga.

Järelvastamiseks on õpilasel õigus 10 tööpäeva jooksul alates õpilasele tulemuse teavitamisest õppeinfosüsteemi vahendusel. Kui õpilane ei saa mõjuval põhjusel 10 päeva jooksul järelvastamisele ilmuda, on tal kohustus pöörduda aineõpetaja poole uue tähtaja kokku leppimiseks.

Juhul, kui õpilane on ainetunnist puudunud ja ei ole ainetunni raames tehtud kontrolltööd või tunnikontrolli varasemalt sooritanud, on tal õigus ühele järelvastamisele. Kui antud järelvastamise tulemus on 49% või vähem, ei saa õpilane võimalust uueks järelvastamiseks.

Juhul, kui õpilane on ainetunni raames tehtud kontrolltöö või tunnikontrolli varasemalt sooritanud, aga selle tulemus on olnud 49% või vähem, on õpilasel õigus ühele järelvastamisele.

Järelvastamine peab olema sooritatud hiljemalt kursusehinde väljapanekule eelneval päeval. Juhul, kui õpilane ei saa mõjuval põhjusel järelvastamist selleks ajaks sooritada, tuleb tal esitada õppejuhile avaldus kursusehinde väljapaneku pikenduse taotlemiseks. Avalduses tuleb välja tuua viivituse põhjus. Juhul, kui õpilane pole kursusehinde pikenduseks taotlust esitanud, pannakse kursusehinne välja kursuse lõppemise päeval olemasolevate hinnete baasil.

Järelvastamine toimub vähemalt kord nädalas järelvastamise tunni ajal selleks määratud õpetaja(-te) juures. Praktilist sooritust või suulist esitust nõudvad järelvastamised lepivad õpilane ja aineõpetaja omavahel eraldi kokku.

Ühes järelvastamise tunnis on võimalik korraga sooritada üks töö.

Kui õpilane on end järelvastamisele registreerinud, kuid jätab mõjuva põhjuseta järeltööle tulemata, ei ole õpilasel õigust uueks järelvastamiseks.

Mõjuva põhjuse korral (nt õpilase või õpetaja pikaajaline haigestumine) on võimalik taotleda aineõpetajalt erandit järeltööde aegade suhtes. Järelvastamise õiguse üle otsustamine kuulub õpetaja kaalutlusõigusesse.

Järelvastamise täpsed reeglid iga kursuse kohta tutvustab aineõpetaja õppijatele kursuse alguses koos tagasisideandamise põhimõtetega.

Ette teada oleval põhjusel õppetööst puudumisel teavitab õpilane sellest oma mentorit ja võtab vastutuse iseseisvalt õppida puudunud aja jooksul käsitletud õppematerjali.

Konsultatsioon on vähemalt kord nädalas toimuv õpetaja poolt pakutud aeg, kus antakse lisaselgitusi ja -abi ainesisu kohta. Konsultatsioonis järelvastamist ei toimu.

Õpilase järgmisesse astmesse üleviimine ja koolist väljaarvamine

G1 ja G2 astme õppija viiakse õppenõukogu otsusega üle järgmisesse klassiastmesse õppeaasta viimase õppeperioodi või õppeaasta lõpus. Individuaalse õppekava järgi õppiv õppija viiakse üle järgmisesse klassiastmesse vastavalt tema õppeplaanile ning omandatud õpitulemustele.

Õpilane arvatakse gümnaasiumist välja, kui talle on gümnaasiumis õppides ühe õppeaasta jooksul pandud kolmes või enamas õppeaines kursusehindeks välja 49% või madalam tulemus (mitteeristava hindamise korral mittearvestatud tulemus), välja arvatud õppimiskohustuslik õpilane.

Kui õpilase kursuse tulemus on 49% või madalam või mittearvestatud, on tal õigus sooritada üks kord kursuse järelvastamine ehk järelarvestus kooli poolt määratud ajal ja vormis. Järelarvestuse eesmärk on anda õpilasele võimalus õpitulemuste saavutamiseks vähemalt rahuldaval (50% ja enam) tasemel. Järelarvestuse sooritamiseks esitab õpilane 3 tööpäeva jooksul peale kursuse tulemuste teada saamist avalduse mailiaadressil jarelarvestus@murg.ee, kuhu märgib selgituse mitterahuldava tulemuse põhjuste kohta.

Otsus järelarvestuse toimumise aja ja koha osas võimaldamise või sellele mittelubamise kohta tehakse õppijale, tema mentorile ja vanemale teatavaks õppeinfosüsteemis.

Järelarvestus toimub 20 koolipäeva jooksul pärast kursusehinde väljapanekut. Õpilasel on võimalik parandada negatiivset kursusetulemust **kuni kolmes** õppeaines õppeperioodi kohta.

Kui õpilane ebaõnnestub **kuni kahel** kursuse järelarvestusel, on tal 3. perioodi lõpus võimalus esitada mailiaadressil jarelarvestus@murg.ee põhjendatud avaldus täiendava(te) kursuse(ja) järelarvestuse(ja) taotlemiseks. Avalduses märgib õpilane ära, kas ta soovib täiendava(d) kursuse(ja) järelarvestuse(d) sooritada juunis või augustis.

Tagasisidest teavitamine

Õpilane saab õppeinfosüsteemi kaudu teavet õppesisu, õppekorralduse, koduste ülesannete, õppe edukuse, puudumiste ja käitumise kohta.

Iga kursuse alguses tutvustab õpetaja kursuse eesmärgi, õpitulemusi, kursuse sooritamise nõudeid ja tagasiside korraldust. Vastav info kantakse kursuse ainekaardile ja õppeinfosüsteemi kursuse 1. tunni kirjeldusse.

Õpetaja kannab tagasiside õppeinfosüsteemi. Õpiülesannete tulemused kantakse e-päevikusse hiljemalt 10 tööpäeva jooksul pärast õpiülesande sooritamist. Kursuse kokkuvõttev tulemus tehakse õppijale õppeinfosüsteemis teatavaks hiljemalt 5 tööpäeva jooksul pärast kursuse viimase tunni toimumist.

Väljavõtetes teisendatakse vastava nõude olemasolul hinde skaala 5-palli skaalale lähtuvalt gümnaasiumi riikliku õppekava §17, kus hindega „5“ hinnatakse õppijat, kes on saavutanud 90–100%, hindega „4“ 75–89%, hindega „3“ 50–74%, hindega „2“ 20–49% ja hindega „1“ 0–19%.

Tulemuste vaidlustamine

Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus tulemusi ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos

põhjendustega. Hinde vaidlustamise korral algatab kooli direktor menetluse ning teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.

Lisa 2

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi ainevaldkondade, moodul- ja valikkursuste kavad

Lisa 3

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi uurimis- ja praktilise töö juhend